

ERC, referent de la Catalunya activa

0.1. Preàmbul

El 14 de juny de 1997 ERC celebrà la seva segona Conferència Nacional sota el lema «Enfortim l'esquerra nacional». La Conferència pretenia donar resposta a una sèrie de condicionants en els que es trobava ERC i la política catalana. En primer lloc la Conferència s'esqueia dins del vintè aniversari de les eleccions del 15 de juny de 1977 que invitava a fer balanç del camí seguit per Catalunya en tots aquests anys. Un altre condicionant era la nostra situació de partit suposadament afeblit pels esdeveniments del 1996. També la pèrdua de la majoria absoluta de CiU al Parlament, la derrota del PSOE a Madrid, i els corresponents pactes CiU-PP i PP-CiU. Finalment, i sobretot, hi havia la pressió de l'Olivera i l'expectativa de canvi a la Generalitat.

L'objectiu fonamental de la Conferència fou demostrar i demostrar-nos a nosaltres mateixos que ERC té un projecte propi, útil, vigent, històric i de futur. Un projecte allunyat del fals maniqueisme que amenaçava la política catalana amb la bipolarització Pujol-Maragall. Un projecte d'esquerra, independent de grups econòmics, bancaris o mediàtics, i no supeditat als interessos de cap altra força política. En aquella Conferència es va començar a dissenyar l'estratègia per encarar tot el cicle electoral que acabem de passar.

I val a dir que ERC ha fet un gran paper. Ha fet un esforç per a tenir més presència i incidència social i ha recuperat la representació a totes les institucions. S'ha volgut qüestionar la política d'ERC en aquest cicle anomenant-la com «l'equidistància», però lluny de renoms, el cert és que el nostre partit ha superat francament bé les successives eleccions, afermant-se com a partit municipalista, com a partit d'esquerres, sòlidament dirigit i cada cop més influent en instàncies i sectors socials.

0.2. El nou cicle electoral

Avui, però, ens trobem davant d'un nou cicle polític amb una societat catalana preocupada per la majoria absoluta del PP; amb una CiU que ha perdut tota la capacitat de ser decisiva a Madrid; amb un PSOE derrotat que pretèn sublimar els seus problemes competint en

espanyolisme amb el PP; amb sensació de cansament al retornar tots els tòpics anticatalans de sempre; amb la realitat d'un Estatut que no solament està molt mal dotat per als canvis tecnològics, per a la Unió Europea i per a integrar la immigració extracomunitària, sinó que ja no té forces ni per a defensar les seves competències; amb la convicció de la pèrdua de pes econòmic i cultural de Barcelona i de tota Catalunya davant de Madrid. I a més de tot això, uns creixents percentatges d'abstenció electoral que denoten un greu allunyament entre ciutadania i partits polítics.

Una sensació de pessimisme i desmoralització pot envair-nos al veure ressorgir amb força, vint-i-cinc anys després, la vella idea d'Espanya, idea sempre basada en la obsessió per la seva continuïtat històrica i la seva uniformitat i indissolubilitat. De la mà del PP torna un nacionalisme espanyol desacomplexat i detentat per una generació que ja no ha estat en contacte directe amb el franquisme. Una idea d'Estat espanyol que nega explícitament la seva plurinacionalitat i que sembla, en el vintè aniversari del primer govern de la Generalitat, que estem al punt de partida.

El postpujolisme troba a CiU amb la incerta i problemàtica qüestió successòria, i resignada ja a unes relacions subordinades amb el PP. Unes relacions també obligades pel deute i la falta de recursos de la Generalitat i que trenquen el monopoli de la representació dels sectors econòmics catalans davant el govern de Madrid, i que el PP aprofita per estructurar-se i normalitzar-se a Catalunya.

0.3. Un missatge d'optimisme

ERC encara aquest nou cicle polític amb determinada voluntat de ser «referent de la Catalunya activa». Referent actiu de la gent que no es resigna. Referent actiu de la gent que aspira a una societat avançada, a una transformació més justa i igualitària. De la gent que creu en una societat activa, avançada, culta, solidària, autoexigent, autoorganitzada, participativa, competent, responsable i lliure.

Hi ha un tòpic, clarament interessat, que presenta a ERC com un partit tancat en ell mateix. En aquest proper cicle ERC ha de trencar tòpics i fer-se una imatge en positiu. Obrint-se i traslladant propostes innovadores a la resta de la societat catalana fonamentades en els tres eixos de les nostres sigles. No és amb pessimisme i passivitat que es combat el triomfalisme hipnotitzador de la dreta espanyolista, sinó amb activitat i amb optimisme. Optimisme perquè estem convençuts de les capacitats de la nostra societat. Perquè estem convençuts que Catalunya pot i ha de fer un pas endavant en tots els aspectes.

En aquests tres anys tenim l'objectiu que la majoria de la gent ens percebi com un partit responsable, capaç, de majories, de govern, obert, útil, independent i immers en la quotidianitat. ERC també ha de ser capaç de convertir-se en el referent polític d'una xarxa d'organitzacions, que compromeses en la transformació de Catalunya en tots els diferents àmbits, normalitzin els valors de l'esquerra independentista com a valors de futur i progrés.

En aquesta Conferència doncs, posarem les bases per al discurs d'ERC per al nou cicle

polític, per a que ERC participi de la necessària reflexió de les esquerres i del republicanisme, per a inserir més ERC dins de la societat. ERC partit modern, obert, útil, dinàmic i de govern. ERC partit per una Catalunya amb voluntat de liderar els espais del sud d'Europa reequilibrant el desenvolupament econòmic, cultural i social en el marc d'una Europa unida. ERC partit socialment avançat, per a una Europa unida i per al segle XXI.

1. El discurs per al nou cicle

1.1. Una necessària autocrítica

ERC encara està lluny de satisfer la seva vocació de partit de majories. D'entrada cal tenir present que ERC, en els millors resultats d'aquest cicle, no ha superat el 10% dels vots (8,7% a les eleccions al Parlament de Catalunya).

Hom pot pensar que ERC no té pressa, que el nostre projecte és a llarg termini. Però hem de ser conscients que a les properes eleccions al Parlament de Catalunya, previstes per l'any 2003, el panorama polític restarà obert com mai des del restabliment de l'Estatut. I ERC ho ha de tenir ben present abans no quedin resituats els espais polítics a Catalunya per a vint anys més.

ERC ocupa un espai ideològicament central a la societat ja que integra els dos eixos principals de la política catalana: el catalanisme i el progressisme i es presenta com el partit de l'esquerra nacional. Cal preguntar-nos, doncs, com és que, de moment, no s'ha produït un desplaçament notable de votants procedents dels altres partits o de l'abstenció cap a ERC.

No podem pensar que només cal esperar el desgast dels nostres veïns polítics per a recollir, com a fruita madura, milers dels seus votants desencantats. Aquesta teoria es reforçaria amb suposades enquestes que ens assegurin ser segona opció per a molts electors. Però els resultats d'aquest cicle que acabem de passar de cap manera ho abonem. Els auguris, més que dubtosos, d'ensulsiada d'altres partits no ens poden condicionar, paraitzar o confortar. No hi hem de comptar que nosaltres anirem bé perquè els altres aniran malament. No podem ser tan confiats de creure que ens arribaran vots sense anar-los a buscar.

El desfasament entre les expectatives socioelectorals i la realitat encara modesta dels nostres resultats poden provenir, entre d'altres, dels següents handicaps:

1. Els episodis de conflictivitat interna del partit, amb diverses crisis de direcció, posicions ideològiques i estratègiques confuses i transfuguismes soferts, que donen encara insuficient credibilitat a l'actual equip dirigent. ERC ha de demostrar que és un partit seriós i que sap gestionar la complexitat interna i les crisis de creixement, fugint dels personalismes i presentant-se com un equip de persones totes elles vàlides.

2. No haver sabut plasmar de forma suficient en accions polítiques i mediàtiques el discurs d'esquerra nacional, amb temes que mostrin la utilitat del partit, en la línia ja encetada de propostes per al suport a les unitats familiars (on estem a la cua de la UE), de supresió dels peatges, d'espai social català, de regeneració democràtica.

En aquest sentit, cal incidir més en la denúncia de la discriminació fiscal i econòmica que sofreix Catalunya. El sentiment independentista creixerà a mesura que el poble català sigui conscient de l'espoliació fiscal i econòmica practicada pel centralisme espanyol. Hem de fer una profunda labor pedagògica i social remarcant que la independència procurarà unes

millors condicions de vida per a les classes populars.

Cal fornir el projecte polític d'ERC d'una base ideològica precisa que deixi clar el dret del poble català a ser i a desenvolupar-se en el seu territori, i el dret a dotar-se democràticament de les estructures polítiques que ho facin possible. El corpus ideològic del discurs d'ERC ha de reposar només damunt d'arguments racionals, clars i contundents que permetin als seus partidaris que, allí on hi hagi debat, puguin fer front a l'allau d'opinions espanyolistes i demagògiques que intenten confondre a molts dels nostres conciutadans.

3. Les nostres propostes i actuacions no arriben suficientment al conjunt de la població per un sistema mediàtic advers. A més, tot i comptar amb uns lideratges polítics emergents, són encara lluny del nivell de coneixement òptim per part de l'electorat.

4. L'assignatura pendent de la presència i l'articulació de l'esquerra independentista en els diferents sectors socials. El repte de jubilar la transició també s'ha de produir en la societat civil catalana que fins ara està mediatitzada per dirigents, majoritàriament, vinculats als partits que defensen l' statu quo.

ERC no ha aconseguit bastir un discurs prou engrescador per a la majoria de població. No ha articulats encara l'espai social ampli i majoritari que hauria de correspondre a l'esquerra nacional, i les seves propostes continuen sent vistes amb recel o indiferència per una part significativa de les classes populars, primordialment entre sectors castellanoparlants i en les àrees urbanes del país més densament poblades.

Resulta prioritari implicar-nos més en la gestió i transformació de la realitat quotidiana, així com vertebrar un ampli moviment d'organitzacions sectorials, fortament implantades en el teixit social i identificades amb l'esquerra independentista, que liderin les lluites en els seus respectius àmbits d'actuació.

Les propostes d'ERC han d'aconseguir un major ressó públic i ser presents en els fóruns de debat polític, intel·lectual i científic.

5. El procés de desmobilització que ha sofert el país durant els darrers anys, l'apatia i el descrèdit de la política, especialment entre els sectors més joves, o la poca projecció del nostre discurs entre les dones, superant el seu actual dèficit de participació en el partit, són altres factors a tenir molt en compte a l'hora de revisar la nostra acció política. Mereix especial atenció les dificultats per atreure votant jove, el de nova incorporació a la majoria d'edat, i que s'instal·la en l'abstenció o es deixa seduir per la pseudomodernitat de la dreta espanyola.

6. ERC no ha tingut l'oportunitat de demostrar que compta amb persones que tenen la preparació i la capacitat suficient per a governar bé Catalunya. La presència activa en totes les institucions, quan les circumstàncies polítiques ho permetin i ho aconsellin, ha de servir per a deixar ben palès que ERC té la voluntat de servir els interessos de la majoria de la ciutadania en el marc d'una política de progrés responsable i coherent. Amb tot, ERC s'ha de

presentar des d'ara com a partit de govern promocionant la bona gestió realitzada pels seus alcaldes i regidors en municipis d'arreu del país.

ERC també està dins del debat sobre el futur de les esquerres. Un discurs força estès assegura que el remei vindrà d'integrar totes les puntes de protesta que hi ha avui al carrer, que els partits d'esquerres han d'integrar tots aquests moviments, més àgils, més útils, més renovadors, i que tradueixen millor el compromís social de la joventut. Ara bé, un projecte d'esquerra no es fa a partir d'un conjunt d'activismes habitualment desconexos, però sí que hem de ser capaços d'oferir una estratègia política no contradictòria, que permeti una major identificació ciutadana. El discurs poc estructurat d'ERC ha estat un inconvenient en moltes ocasions perquè sectors organitzats en moviments de caire cívico-social s'hi apropiessin sense recels.

Un dels eixos fonamentals de la necessària renovació del futur de les esquerres és el component ètic. D'actuació i de pensament. Aquesta necessària revolució ètica comporta, pel que fa a l'actuació, mesures de regeneració democràtica (decàlegs d'actuació, transfugisme, acumulació i durada de càrrecs, etc.), i pel que fa al pensament, la introducció de valors ètics en les propostes econòmiques i territorials, on el fi no justifiqui els mitjans. Aquest debat ha de servir per aprofundir en els mecanismes de participació de la ciutadania en les propostes i decisions polítiques.

1.2. La conjuntura política a partir de les darreres eleccions estatals

L'actual conjuntura política cal inserir-la en la consolidació del règim de la transició i en la bunquerització d'aquest en mans del PP. Vint-i-cinc anys després de la mort de Franco, la dreta hereva del franquisme, refrendada ara pel seu neocentrisme socioeconòmic i per les urnes, ha fet de la defensa de la Constitució i de l'Estatut, en la seva aplicació restrictiva, una bandera per evitar precisament la seva evolució.

Aquesta conjuntura marca la fi de l'estratègia dissenyada pels partits que s'han repartit el poder institucional i la majoria de l'espai electoral a Catalunya. El catalanisme de lobby i d'influència sigui des d'un grup parlamentari propi, cas de CiU, sigui des de la participació en organismes federals, cas del PSC, ja ha demostrat la seva incapacitat de canviar les regles de joc, en un moment que el debat sobre la pèrdua de pes econòmic i polític de Catalunya, la revolta contra els peatges, les demandes d'uns serveis públics de qualitat i d'infraestructures que assegurin el desenvolupament sostenible i equilibrat de tot el territori, han mostrat les febleses de l'actual sistema.

Alhora, coincideix amb un canvi de més llarg abast com és la crisi del discurs bàsic del catalanisme conservador des de fa més d'un segle que consistia en una proposta de regeneració i de modernització més avançada que la d'Espanya i que per ella sola justificava d'una banda el particularisme i de l'altra la voluntat d'influència a Espanya. L'Espanya de matriu centralista i unificadora ha aconseguit el seu propi procés de modernització i regeneració, molts cops a costa o gràcies a l'acció política iniciada a Catalunya. I avui Madrid s'ha consolidat com a capital econòmica i, si ens descuidem, cultural de l'Estat, pivotant sobre la

seva antiga capitalitat política. Caldrà doncs cercar altres arguments autoreferencials i sostenibles per a bastir el catalanisme del nou segle.

La cohesió econòmica i comunicacional amb epicentre a Madrid i iniciada a l'època franquista s'ha consolidat. Paradoxalment en vint anys de democràcia i autonomia sectors importants de les capes dirigents catalanes han actuat com a agents subalterns d'aquest model de dependència. Sovint les direccions del PSC i del PP han estat més preocupades per accedir als resorts de poder de la capital del regne que de defensar els interessos de Catalunya. Per altra part, importants sectors de la direcció de CiU estan connectats amb aquells que fan negoci a Catalunya amb la manca de serveis públics que ens imposa el centralisme i la pròpia política d'aquesta coalició. Els qui controlen l'escola privada, la sanitat privada i les empreses concessionàries d'autopistes, aquests serveis que hem de pagar de la butxaca, estan ben representats en la direcció de CiU. Direcció que ha col·locat persones afins en els consells d'administració de les empreses privatitzades i centralitzades, ara pel PP i abans pel PSOE, renunciant a bastir un sector públic català o almenys de capital propi, com és el cas d'Euskadi.

El procés de consolidació de la Unió Europea i les tendències de globalització de l'economia són elements fonamentals d'aquesta conjuntura política. Més enllà d'altres consideracions han servit per potenciar el protagonisme creixent de Madrid en els àmbits econòmics i mediàtics i transmeten una imatge moderna de l'espanyolisme.

Aquestes contradiccions d'interessos econòmics, socials i polítics travessa els dos grans partits de Catalunya, CiU i PSC, i imposen a les bases vinculades a les classes populars, les directrius que beneficien a aquells que viuen de la dependència i estan associats de foma subalterna amb els grans interessos estatals i centralistes.

1.3. El context polític

El context polític està marcat per la commoció que ha produït la majoria absoluta del PP en les passades eleccions, amb la desfeta del discurs polític i del sistema de lideratge del PSOE, la perplexitat de CiU i una certa sensació de fatiga i pessimisme de la nostra societat davant la viabilitat de l'autogovern i la nostra vitalitat econòmica. Una percepció d'incertesa que s'incrementa amb l'ofensiva que està patint la llengua catalana, tant per part de les organitzacions que defensen el manteniment de l'hegemonia del castellà com per cert empresariat que pretèn carregar a la tímida normalització lingüística les seves responsabilitats per la pèrdua del pes econòmic, industrial i financer de Catalunya.

La majoria absoluta del PP, amb el precedent de les majories absolutes del PSOE, omple d'incertesa la qualitat i el grau de l'autogovern de Catalunya. Al fet que l'Estatut queda més aflebit encara quan hi ha una majoria absoluta al Congrés dels Diputats, cal afegir-hi el discurs espanyolista i desacomplexadament antiplurinacional que ha fet durant la campanya.

Per altra banda les incesants denúncies del «desori» fetes per Aznar sembla que han calat en el PSOE atès que pretèn centrar les causes de la seva derrota en no tenir un projecte

espanyol unitari, oblidant-se de la corrupció, la síndrome Felipe o el pacte fet a correccueta amb IU. Els seus propis errors i la falta de renovació, més que la idea d'Espanya, són les veritables causes de la seva derrota. De totes formes seria esperpèntic veure al PSOE competint en espanyolisme amb el PP, i adoptant el discurs primari i absolutament reaccionari característic de la dreta espanyola profunda.

El PP pretén agafar la bandera del constitucionalisme que el contraposa a federalisme o nacionalisme, quan és hereu directe d'un partit, Alianza Popular, que mai va estar d'acord del tot amb aquesta Constitució, sobretot en el Títol VIII. Pot adoptar formes amables, però la seva naturalesa espanyolista l'empeny a uniformar i rebaixar encara més l'autogovern, sobretot per la via de la superioritat financera de l'Estat i la concentració d'inversions a Madrid. A més, amb la complicitat del PSOE, el PP introdueix el discurs pervers de confondre Constitució amb democràcia, amb la finalitat de deslegitimitzar qualsevol proposta que plantegi la superació del marc jurídic vigent.

El PP mostra gran interès en pactar amb CiU. Té tres motius principals. En primer lloc perquè el considera un mètode eficaç d'expansió a Catalunya. En segon lloc perquè li permet aïllar el cas basc i el PNV. I en tercer lloc perquè el PP no pensa contribuir en absolut a que els socialistes puguin guanyar la Generalitat.

Per la seva banda, tant a nivell de l'Estat com a Catalunya, CiU ja ha decidit d'amotllar-se a la dreta espanyola. L'evolució de CiU recorda la que va fer la Lliga. Efectivament, cada vegada queda més llunyana aquella CDC, de model social suec dels anys setanta. Aquesta evolució imparabile al llarg dels darrers vint anys, ara la pretenen disfressar acusant ERC d'abocar-los als braços del PP i denunciant que ERC rebutja, per immaduresa o per uns maquiavèlics interessos partidistes, de conformar un govern estable a la Generalitat.

Però la realitat és que, de moment, l'únic interès de CiU per ERC és utilitzar-la com una amenaça per així aconseguir una mínima posició de força, atesa la majoria absoluta del PP. Mai no hi ha hagut una proposta clara i decidida per part de CiU cap a ERC. Els dirigents de CiU fins ara només han jugat a la possibilitat d'un govern amb ERC, però mai a fer-lo realitat, ja que aquest pacte comportaria haver d'assumir els canvis que ERC planteja en política social, aprofundiment democràtic i gir nacional.

Per altra banda hi ha sectors de CiU contraris a pactar amb ERC perquè asseguruen que els marginalitzaria, diuen que no som de fiar, que som immadurs i que l'únic que ens interessa és explotar el pacte CiU-PP amb exclusives finalitats electoralistes. No cal descartar tampoc que ERC faci nosa en la cursa per a la successió postpujolista i algun possible aspirant a la successió jugui a impedir qualsevol pacte. Així mateix pren cos dins de CiU, i també dins d'una part dels socialistes, que cal arribar a acords entre CiU i el PSC, exclouent ERC.

També hi ha una perplexitat de CiU i de Pujol, anomenada «wait and see» ¿Qui es podia pensar que la última legislatura de Jordi Pujol hauria de dependre totalment del PP? Per altra banda, CiU ha comès l'error de pensar que comptaria amb el suport incondicional de l'empresariat català. Però ha oblidat que el gran empresari sempre s'ha sentit seduït pel poder

polític i econòmic de Madrid, sobretot quan hi governa un partit de dretes.

1.4. La situació i l'actitud d'ERC

ERC ha resistit la bipolarització d'aquest cicle. Ara bé, no som un partit només per a resistir i que hagi de basar tota la seva activitat en la denúncia de les incoherents posicions dels altres partits, tot esperant que al final la gent premiarà la nostra coherència, mentre els altres s'enfonsaran. Cal que treballem en positiu.

Hem de trencar la imatge que som l'etern partit per a l'endemà. ERC ha d'estar present a l'avui. ERC té una posició estratègica que li permet i, també, l'obliga a prendre la iniciativa per a afavorir l'enfortiment del catalanisme polític i de les polítiques d'esquerres. Així ho ha fet en diferents àmbits institucionals: en el debat d'investidura en el parlament de Catalunya, en l'impuls de l'Entesa Catalana de Progrés en el Senat espanyol, en multitud d'ajuntaments i en diversos consells comarcals. També en les campanyes contra els peatges, mobilitzacions ecologistes (camps de golf, alta tensió,...), campanya referèndum deute extern, mobilització antidesfilada del 27 de maig... Tota aquesta política ha permès impulsar polítiques innovadores, progressistes i útils per als ciutadans i les ciutadanes de Catalunya (reforma del senat, impuls de la indústria de l'audiovisual, rectificació de les polítiques reaccionàries pel que fa a les llars d'infants, rebaixa d'autopistes,...)

En aquest terreny dels pactes cal remarcar també, de manera molt especial, els acords assolits a moltes poblacions de Catalunya a nivell municipal. I és que els resultats de les passades eleccions municipals van significar per a ERC un pas endavant molt significatiu, tant pel que fa a la seva implantació, com a l'assumpció de responsabilitats de govern. Els gairebé 700 càrrecs municipals, les més de quaranta alcaldies, la presència important en els consells comarcals i la representació a les quatre diputacions provincials mostren com ERC és un partit de govern i que està present en el dia a dia. L'actuació d'ERC en el camp municipal ha d'estar centrada a donar el suport corresponent als seus càrrecs electes, l'elaboració de polítiques pròpies a nivell local i la preparació de les properes eleccions municipals, com un dels reptes més importants del partit, de cara a augmentar la seva implantació i la visualització real com a partit de govern. La implantació d'ERC en el món municipal és la millor garantia d'arrelament, d'enfortiment i de credibilitat del nostre projecte polític.

Hi ha una situació política a Catalunya caracteritzada per un pacte de fet entre el PP i CiU, que ERC denuncia. La majoria de la gent troba lògic que el govern de la Generalitat de qualsevol color s'intenti entendre amb el govern de Madrid per augmentar l'autogovern o millorar el finançament. Però també la majoria de gent no entén perquè CiU dona suport al PP, sovint per ben poc per Catalunya i bàsicament perquè coincideixen els seus programes socioeconòmics: pensions, condicions laborals, privatitzacions, etc.

Per tant la crítica d'ERC no ha de centrar-se tant en el fet que el govern català negociï amb el de Madrid, sinó amb com ho fa, prescindint de la majoria social que és evident que no està reflectida al Parlament de Catalunya amb l'actual majoria CiU-PP, i perquè el suport gratuït de CiU no està aportant res de substancial al canvi de la situació. És evident que ERC ha de

recordar permanentment que Pujol pot buscar una majoria alternativa al Parlament de Catalunya si té ganes de canviar de política, majoria que en alguns aspectes hauria de comptar amb el suport del PSC i, si s'escau, d'IC-V.

Encara que els seus dirigents afirmen el contrari, CiU mai no ens ha ofert cap pacte formal de col·laboració. Tot han estat vaguetats i declaracions publicitàries per a camuflar els seus pactes amb el PP. Uns pactes de tal abast que els hauriem posat en un compromís si haguéssim manifestat, amb condicions i en la línia tripartita, de manera concreta i factible, la nostra disposició a parlar de possibles acords en el debat de pressupostos. O encara més la nostra disposició a parlar d'una possible col·laboració parlamentària o en les tasques de govern. Una prova més que avui la direcció de CiU és, abans que res, profundament conservadora i no dubta a situar els interessos de determinats sectors socials minoritaris per davant dels interessos generals de Catalunya.

Ara bé, ERC ha de saber distingir clarament entre l'estratègia de negociació amb l'Estat i les polítiques possibles a Catalunya. En la primera de les qüestions, que ningú no s'enganyi, ERC, com sempre, estarà al costat del Govern de la Generalitat de Catalunya per a defensar i enfortir l'autogovern. No podem deixar a CiU el monopoli de la defensa dels interessos nacionals davant del PP. Hi ha uns afers generals de país: finançament, infraestructures, llengua, pèrdua de vitalitat econòmica, la dialèctica Madrid-Barcelona... que no ha de ser ni semblar que ens en desentenem i que deixem el govern català, estigui en mans de qui estigui a la seva sort davant del PP. Ja hem donat gestos de responsabilitat en proposar el pacte tripartit. I ara, per bé que de moment no sembla possible una coalició de govern tripartita, sí que cal tenir sempre present el seu esperit. Però, pel que fa a la segona qüestió, ERC no pot allunyar-se en excés del camí que ens marquen els nostres objectius finals com a partit. Si cal, hem de ser possibilistes, però no podem cometre l'error de basar tota la nostra estratègia en aquest possibilisme.

Això vol dir que podem fer gestos i hem d'estar disposats i disposades a la col·laboració sempre que vagin en la línia d'augmentar l'autogovern i fer efectiu l'espai social català. Si cal corresponsabilitzant-nos en les negociacions per al nou sistema de finançament del 2001. Si cal corresponsabilitzant-nos en la governabilitat del Parlament (pressupost, infraestructures...). És dubtós que la situació permeti condicionar la nostra corresponsabilització sense que CiU entri en conflicte amb el PP. En tot cas hi ha uns mínim exigibles com ara: un pla quadriennal d'inversions que en total respecti el percentatge de població catalana, els 60 traspessos pendents, reforçament de les competències exclusives, pla d'habitatge, deute (sobretot el sanitari), respecte per la unitat de la llengua i pel seu procés de normalització,...

Això no significa, però, que haguem de condicionar tota la nostra estratègia a l'exclusiva «missió patriòtica» d'aïllament del PP per «salvar el país» (o CiU) del retrocés que està implicant el pacte amb aquesta força i la seva majoria absoluta a Madrid. No hem de considerar l'aïllament del PP com a objectiu únic que ens subordini a un pacte automàtic amb terceres forces, sinó com el resultat natural de la nostra posició central a l'entorn dels eixos social i nacional.

Cal però, anar més enllà, i de la mateixa manera que considerem positiu que CiU entri en contradicció amb el PP, també convé que contribuïm a que el PSC modifiqui els seus plantejaments nacionals i recuperi alguns dels posicionaments que va abandonar després de la fusió amb la Federació Catalana del PSOE.

Som un partit polític i és de sentit comú establir condicions per a possibles pactes amb forces que sigui raonable de fer-ho. No podem donar la imatge que no estem preparats, ni determinats ni capacitats, per a comprometre'ns, si cal, en una acció de govern. Som un partit que té història i vocació de partit de majories i de govern, i no en podem donar la imatge contrària. I avui ERC està perfectament capacitada per governar el país i per liderar-ne la transformació futura, com ja demostrarem cada dia des del govern de tants ajuntaments.

És per això que ERC ja va fer públic al seu moment la seva proposta de programa de govern de mínims dipositat al Síndic de Greuges, programa que insisteix en un gir social, un gir nacional i un gir democràtic, i que proposa que els temes centrals, perquè el consens o la legalitat hi obliguen, siguin acordats a tres bandes i amb la màxima transparència entre CiU, PSC i ERC, que representen la centralitat sociològica del país.

ERC ha de ser també protagonista d'una alternativa de govern que tingui un programa real de canvi. Si CiU vol governar en solitari per aplicar el programa d'aquests darrers vint anys només li queda com a soci possible el PP, però no tindrà com a soci ERC. Si CiU trenca amb la seva subordinació al PP i opta per un programa de canvi que garanteixi els interessos nacionals per sobre dels partidistes i la millora de les condicions econòmiques i socials pels nostres ciutadans i ciutadanes i l'hegemonia del catalanisme en la vida política catalana, trobarà sempre la disponibilitat responsable d'ERC.

En el moment actual en que ERC va aconseguint més espais i més joc en la política catalana, hem de fer un esforç per definir els objectius polítics de cada moment, fins i tot en el conegut esquema de diferenciar estratègia i tàctica. En aquests moments és important saber traduir el lloc que hem guanyat en el panorama polític en condicions i contradiccions polítiques per a les altres forces aconseguint propostes concretes per fer avançar el país en la línia de l'esquerra independentista. El joc d'aliances l'hem de fer des d'una postura propositiva. I sobretot explicitar que si algú avui o demà ens cerca com a companys de viatge, ha de treballar per crear les condicions necessàries per a un possible pacte. De moment ni CiU ni el PSC no ho fan i això ho hem de denunciar. ERC, dia a dia i des de la consolidació del propi espai, ha d'anar esdevenint l'eix de qualsevol projecte majoritari per a Catalunya.

1.5. ERC, l'independentisme i les institucions de l'Estat espanyol i francès

ERC sempre ha reivindicat i continuarà reivindicant un estat propi i el dret d'autodeterminació. Durant la seva història ha proclamat l'Estat català per dues vegades. I avui els objectius nacionals del nostre partit continuen sent que Catalunya sigui un estat lliure i sobirà en el marc de la Unió Europea.

Pel nostre partit, l'assoliment de l'estat català continua estratègicament lligat als valors del republicanisme. La República és la forma de govern que millor representa els valors defensats per l'esquerra nacional i la que transmet de manera més fidedigna la voluntat popular.

Ara bé, ERC és, abans que res, un partit democràtic, i el que defensa, consegüentment, és que, lliurement, la majoria del ciutadans i de les ciutadanes del nostre país puguin decidir el seu futur col·lectiu.

L'independentisme català és, principalment, una expressió democràtica perquè reivindica que una col·lectivitat pugui determinar lliurement el seu futur, sense pressions externes, i perquè respecta el resultat obtingut, sigui quin sigui, i demana a la resta de formacions polítiques el mateix respecte. El dret a l'autodeterminació és un punt de partida que ha d'ésser assumit per qualsevol partit democràtic, sigui català o no.

Per tal d'avançar cap a la sobe­rania del nostre país, la institució que representa la voluntat col·lectiva ha d'exercir un paper cabdal. El Parlament de Catalunya, com a òrgan que representa el poble de Catalunya, segons estableix el mateix Estatut, ha de ser l'encarregat de proclamar aquesta voluntat sobirana quan s'assoleixi una majoria suficient, com han fet altres països europeus que han accedit a la seva independència.

Reconegut el principi autodeterminista com un dret democràtic, la segona aportació de l'independentisme consisteix en reivindicar l'exercici del màxim nivell d'autogovern possible com a eina que facilita el progrés d'una col·lectivitat. Però el contingut concret de la sobe­rania el fixen el ciutadans i les ciutadanes, i s'adequa a les circumstàncies de cada moment històric. Així, en el context europeu, és evident que el nivell de potestats dels estats es redueix pels tractats i organismes internacionals, i fonamentalment per l'existència de la Unió Europea.

Molts ciutadans i ciutadanes, fins i tot sense una especial sensibilitat nacional, poden sentir-se plenament identificats amb l'independentisme com una proposta netament democràtica i oberta, perquè en un món dinàmic i canviant, permetria redefinir el nivell d'autogovern quan es consideri més adequat, en una relació dialèctica amb organismes interestatals.

Està clar doncs que sempre hem de considerar la dimensió nacional, en tots els nostres posicionaments, però no cal que sempre els anteposem. El nostre independentisme cal acompanyar-lo d'altres dimensions i ha de ser vist com una proposta de vida millor per a tots plegats i no únicament com una reivindicació dels drets nacionals, sense connexió amb la societat. És així bàsic que els nostres comportaments i les nostres propostes exemplifiquin el model de societat que proposem per a Catalunya. Cal continuar insistint en els beneficis pràctics de la independència pel benestar material de les persones i denunciant els efectes perversos que comporta per a la nostra societat l'espoliació fiscal i econòmica que pateix.

Avui aquest objectiu no sembla immediat d'assolir i per tant no pot ser esgrimit mono-

temàticament. A més si volem ampliar la nostra base social i electoral, no podem pretendre fer-ho només a base de gent que tingui la independència com a única o principal prioritat. Ens hem d'obrir a sectors que tinguin altres interessos prioritaris, vertebrant un moviment que lideri la voluntat de transformació social en els diversos àmbits sectorials (ecologisme, sindicalisme, feminisme, solidaritat i cooperació,...). L'únic requisit és que reconeixin a Catalunya la facultat d'exercir l'autodeterminació. A més, l'assumpció del principi de l'auto-determinació pot ser el primer pas d'algunes persones per apropar-se a l'independentisme.

Atès que la majoria de la gent no té la sensació que viu oprimida pel sistema institucional, la mobilització popular per assolir un Estat català del Benestar haurà d'anar acompanyada per la utilització a fons de totes les eines que el present sistema polític ens posa a disposició, fins a arribar a generar-li contradiccions profundes que en desemmascarin les seves limitacions. A la vegada, caldrà evitar que les demandes canalitzades per ERC quedin engolides en una rutina excessivament possibilista. La participació d'ERC en totes les institucions polítiques existents ha de servir per a construir una majoria clara en la ciutadania catalana que manifesti clarament la seva voluntat d'autogovernar-se sense cap altra limitació que aquella que lliurement s'hagi imposat.

L'accés al ple autogovern de Catalunya haurà de passar per successives fases, més o menys perllongades, ateses les circumstàncies polítiques de cada moment. ERC considera que les institucions emanades de la Constitució Espanyola de 1978 i els Estatuts d'Autonomia que l'acompanyen no han satisfet les demandes d'autogovern de la majoria de la població de Catalunya, alhora que no han estat prou útils per assegurar ni la viabilitat futura de la comunitat lingüística catalanoparlant en tots els seus territoris ni l'adequada provisió de serveis propis de l'Estat del Benestar a totes les persones que els han necessitat.

En el procés d'alliberament nacional, la fase autonomista, tal vegada inevitable però segur insuficient, ha de ser superada per una nova fase en la qual es tendeixi cap a l'objectiu polític que tots els territoris històrics de la nació catalana es dotin d'unes institucions amb el mateix nivell d'autogovern i que aquest sigui el màxim previst en el conjunt del bloc de constitucionalitat espanyol. L'eventual aprovació de nous estatuts d'autonomia per al Principat de Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears i Pitiüses que esgotin totes les possibilitats de la Constitució espanyola de 1978 haurà de ser la prova definitiva sobre la capacitat de l'Estat espanyol de replantejar-se la seva articulació interna. Si la conciliació de les voluntats de les diverses parts del poble català amb la voluntat del poble espanyol és impossible, l'única alternativa restant serà que el poble català haurà d'optar definitivament perquè els seus representants facin una Declaració d'Independència que, de ben segur, caldrà defensar-la com a expressió màxima de la sobirania nacional catalana.

En el marc d'aquesta estratègia, ERC ha d'intentar també denunciar l'estretor competencial de les institucions d'autogovern, ben especialment en l'exercici de polítiques socials. Cal que la ciutadania percebi l'autogovern i la seva ampliació competencial com a quelcom positiu per a la millora de la seva qualitat de vida, identificant l'Estat central com a factor que dificulta l'extensió de majors nivells de benestar.

ERC ha d'aprofundir la seva relació amb les formacions polítiques basques i gallegues per tal d'avançar en el reconeixement de la plurinacionalitat de l'Estat. I davant l'actual situació política que afecta Euskadi, ERC manifesta la seva solidaritat amb els partits nacionalistes i denuncia la política de confrontació que mena el govern espanyol del PP. Des de la condemna explícita de qualsevol manifestació de violència, cal apostar pel diàleg i la negociació com a úniques vies per a superar l'arrel política d'aquest conflicte.

1.6. ERC i els Països Catalans

Per ERC l'àmbit nacional és el constituït pel conjunt del Països Catalans. Ho és per la tradició d'una història i unes institucions compartides durant molt de temps, per factors de cohesió i de complementarietat econòmica, i per la marca fonamental d'una llengua i un patrimoni cultural substancialment comuns.

No és cap secret, però, que la seva articulació com a projecte nacional presenta greus dificultats de tot ordre. Partim d'una realitat adversa, profundament fragmentada per l'acció dels estats durant segles sencers, per les divisions administratives i per una relació insuficient entre els seus territoris.

La reivindicació d'un espai nacional compartit, per raons de coherència i també d'eficàcia en la defensa i en la projecció —endins i enfora— d'un dels majors conjunts culturals europeus sense expressió política sobirana, no exclou la necessitat d'atendre la diversitat política interna.

Per respecte elemental a la capacitat de decisió de cada territori, i per la voluntat d'adequar les orientacions polítiques i els principis i objectius programàtics a les persones i les circumstàncies concretes de cada comunitat, defugint temptacions centralistes i centralitzadores i evitant processos de subordinació i de satellització política, ERC haurà d'estructurar-se com una força d'implantació general i a partir de la territorialització de les sigles que elaboraran la seva política concreta d'intervenció en l'espai de l'esquerra nacional. Particularment, allà on calgui, participant en blocs amplis de vocació unitària, de caràcter progressista i voluntat nacional.

Cal combinar una imatge externa adaptada a la diversitat territorial amb una realitat interna cohesionada. Per tal que el nostre partit practiqui una política nacional de Països Catalans, expressada en els continguts dels congressos i conferències nacionals, programes electorals, iniciatives parlamentàries, etc., s'ha de potenciar el paper intern de les diferents federacions de fora del Principat, amb una major presència dels membres de la direcció nacional a tot el territori.

1.7. ERC i la llengua catalana

La llengua ha estat sempre un punt bàsic del catalanisme i, per tant, el centre de la polèmica dels qui lluiten en contra de la normalització de Catalunya com a país.

La llengua catalana ha estat perseguida al llarg de la història tant pels partits estatals de dreta com d'esquerra. Aquesta actitud no ha variat durant aquests vint anys de democràcia a l'Estat espanyol. Hi ha hagut més o menys hostilitat, segons els moments conjunturals que s'han viscut. El govern de CiU ha estat incapaç de fer del català una llengua prestigiada, ja no fora de Catalunya, sinó a Catalunya mateix. S'ha caracteritzat pels seus passos vacil·lants. Un exemple és la fallida llei del cinema, o la reforma de llei del català, que va quedar sota mínims.

No cal dir que la llengua ha estat també l'instrument per excel·lència utilitzat pels reaccionaris per enfrontar la societat dels Països Catalans. El secessionisme lingüístic, ara sota el govern de la dreta nacionalista espanyola, més fort que mai, és motiu més important de confrontació civil, sobretot entre el País Valencià i Catalunya.

A Catalunya, un dels fracassos més importants del govern de CiU ha estat no haver aconseguit que àmplies capes de la immigració i les seves famílies sentin la llengua catalana com a pròpia i útil en la seva vida quotidiana.

Ara estem patint una nova campanya, afavorida per la majoria absoluta del PP, en contra de la llengua catalana. Per una banda, una part de l'empresariat català dona la culpa a la pèrdua de poder econòmic de Catalunya que impedeix el trànsit de la mà d'obra, i per l'altra, una sèrie d'intel·lectuals autoanomiats progressistes defensen l'estat espanyol d'una amenaça inexistente i lluiten per la bandera de l'espanyolisme a Catalunya.

És cert, i per això l'instiguen, que aquest conflicte dona vots al PP, no sols a Espanya, sinó també a Catalunya. El PP vol instaurar a Catalunya la política de confrontació que tan bons resultats li ha donat al País Valencià; un país, per altra banda, tradicionalment d'esquerres.

Cal que quedi molt clar que la defensa de la llengua catalana fins arribar a la seva plena normalització s'inscriu competent també en castellà i anglès (i en francès en el cas de la Catalunya Nord), de conformitat amb el principi que els països petits que mantenen la llengua pròpia són els més plurilingües.

1.8. Un partit que lluita per la igualtat des del respecte a la diferència entre homes i dones

Hem d'assumir que ERC no és un partit feminitzat, és evident que tant la militància com el vot són majoritàriament masculins i això pot donar-se, en gran part, a què s'ha deixat el discurs feminista de banda i, per tant, en mans d'altres opcions polítiques. Cal recordar però que ERC en el període de la Generalitat republicana va ser un partit en el qual les dones van tenir un paper importantíssim, dones que, a més van participar, impulsar i desenvolupar projectes en la societat civil amb altres dones i que les dones d'ERC van ser molt actives en diferents publicacions i associacions del moment. Cal recordar que la primera alcaldessa de la història dels Països Catalans fou escollida en aquesta etapa i com a conseqüència d'integrar una llista d'ERC.

Ara cal recuperar aquest esperit i obrir-nos al discurs que el moviment feminista ens

adreça, un discurs que ha fet canviar algunes concepcions polítiques i les estratègies i reflexions tant dels partits d'esquerra com de dreta i, també i això és més important, ha abandonat la renovació d'una societat ancorada en les desigualtats. El discurs feminista ha evidenciat que les desigualtats eren la traducció que el poder hegemònic ha fet de la no acceptació de les diferències. El poder ha dividit el món en dos: blanc/negre, home/dona, públic/privat i ho ha enfrontat menystenint allò íntim i ocultant la diferència. El moviment feminista ho va evidenciar: allò personal és polític i els partits d'esquerra hem deixat passar massa temps per assumir-ho i reaccionar en conseqüència.

Hem de partir de la base que la militància de dones al nostre partit és més baixa que la d'homes. Aquest no és tan sols un problema d'ERC, sinó de la realitat que les dones que volen fer participar en alguna iniciativa comunitària prefereixen altres tipus d'entitats. Per tant, el primer que ha de plantejar-se és una estratègia i una campanya per a incrementar l'afiliació femenina al partit. És clar que això també passa per una concepció diferent de partit.

En aquest moment, dins d'ERC es produeix una desigualtat molt clara entre la proporció de dones militants i la composició dels òrgans directius del partit. S'ha de capgirar aquesta situació i cal començar a estudiar un sistema proporcional de representació de les dones en tots els òrgans del partit.

En els darrers anys la preocupació sobre les dificultats de l'accés de les dones a llocs de direcció i a les llistes electorals dels diferents partits polítics ha tingut com a resposta la posada en marxa de polítiques d'acció positiva a nivell intern, la majoria de les quals han cristal·litzat en forma d'establiment de % de quotes. Tot i que aquesta política de quotes ha estat polèmica no s'han presentat alternatives a la mateixa i inclús l'Estat francès ha decidit en el darrer any convertir-ho en llei per a que la paritat de càrrecs electes pugui ser aviat una realitat. El debat està servit i ERC no pot seguir alié al mateix.

Nombrosos estudis han demostrat que les dones tenen una doble jornada a la llar, realitzant fins al 75% de les tasques domèstiques. Aquest és un dels handicaps més importants per a aconseguir la participació de les dones, en igualtat de condicions, amb els homes a la política. Cal introduir alguns correctors a aquesta situació, mentre no arriba la desitjada proporció del 50% per a cada sexe. I això no passa només per un sistema de repartiment de càrrecs proporcional, sinó per difondre, acceptar i implantar en la societat i en el partit els valors del moviment feminista:

◆ La defensa de l'espai privat front a l'espai públic: no primar la promoció personal i professional sinó donar valor a allò quotidià.

◆ La capacitat de comprensió de l'altre front a la idea de la destrucció total d'aquell o aquella contrari o diferent als nostres plantejaments.

◆ La flexibilitat de les organitzacions front a l'esclerosi orgànica que arrosseguen moltes organitzacions i que tan sols fa que afavorir la meritocràcia i l'amiguisme.

A Europa s'està iniciant un debat sobre la igualtat efectiva entre els homes i les dones per a l'accés a les llistes electorals presentades pels diferents partits. Així l'Assemblea Francesa va aprovar el desembre del 1999 un projecte de llei de paritat entre homes i dones, acompanyat d'una reforma constitucional que situa aquest país amb la legislació més avançada.

Igualment, la Unió Europea immersa en un procés de canvis podria aprofitar la redacció de la Carta Europea de Drets Fonamentals per incloure la democràcia paritària, tal i com reclamen diverses organitzacions feministes al voltant del Lobby Europeu de Dones (2.700 organitzacions al seu si) i alguns constitucionalistes de prestigi.

L'Estatut d'Autonomia de Catalunya estableix a la Disposició Transitòria Quarta que mentre una llei no reguli el procediment per a les eleccions del Parlament, aquest es regirà d'acord amb les normes vigents per a les eleccions al Congrés dels Diputats. Després de vint anys de recuperació del Govern, Catalunya no disposa d'una llei pròpia que reguli el règim electoral català i, per tant, s'impossibilita la regulació necessària per avançar cap a l'autogovern, una democràcia més participativa i un sistema que possibiliti l'igual accés de dones i homes a l'exercici del poder.

ERC ha de ser un partit capdavanter en la defensa de l'accés igualitari de les dones i homes als càrrecs públics, i en el cas d'accedir al govern aquesta ha de ser una de les prioritats legislatives.

Com a primer expressió de la voluntat de feminitzar el partit, aquest ha d'adoptar una actitud decidida i ferma en contra de la violència domèstica, com a expressió màxima del masclisme, del «la maté por que era mía». Demanar a jutges i policies el màxim rigor en l'aplicació de la llei i personar-se, si cal, com a acusació particular al·legant deixadesa dels organismes públics en la protecció de la integritat personal que està reconeguda en la Declaració Universal del Drets Humans.

Actualment són els mitjans de comunicació de masses els que assumeixen la funció de difondre els rols, valors, normes i símbols, i malgrat que en el teixit social es poden comprovar els canvis i les transformacions positives aconseguides per les lluites feministes, la major part de discursos mediàtics continuen lligats al predomini de la cultura patriarcal i dels seus esquemes tradicionals. Les dones són les principals víctimes dels mitjans de comunicació, la seva dignitat ha estat malmesa pels mitjans de comunicació que fan ús dels seus cossos, els distorsionen, els transformen en objectes, en béns de consum vendibles.

El moviment feminista, les dones en moviment, ha convertit el pensament i l'acció de les dones en una força política i social amb veu pròpia, amb capacitat i possibilitat de decidir sobre totes les coses que les afecten. Hem de reconèixer aquesta participació social i la de totes les dones que han estat ocultades en els diferents àmbits de relació social on han estat presents: els espais "privats" (la família i les amistats), els espais "públics" (el treball assalariat, l'estudi, el lleure, les institucions, els moviments socials, els partits...) i que ha patit una manca de reconeixement econòmic, polític i social, donades les dificultats que planteja la

dicotomia públic/privat.

Els diferents partits d'esquerres hem primat sempre l'organització com a pràctica, hem organitzat la pròpia condició humana. Els moviments socials, i molt especialment el moviment feminista, no tenen organització sinó un conjunt de pràctiques polítiques i que els fa més flexibles als canvis. ERC és un partit obert i plural, flexible per fer front i amb capacitat per impulsar aquests canvis.

En aquesta nova etapa, ERC ha de potenciar dins el partit la paritat entre dones i homes, que possibiliti alhora el llançament d'una proposta de participació de les dones en les llistes electorals i en els òrgans interns del partit. Cal potenciar, doncs, l'accés igualitari de dones i homes a l'exercici del poder com a signe de normalització social.

Aquesta feminització del partit però, ha de visualitzar-se externament per tal que sigui un valor creïble pel conjunt de la societat. És a dir, si volem feminitzar la política, «les dones han de donar la cara», aquest és un primer pas important, però també cal que fem visible allò invisible: la microeconomia, el treball reproductiu, la diferència, la cultura de la pau i la mediació... i convertir-los en nous valors socials —compartits per tots i totes— capaços de canviar el món per millorar-lo. ERC ha de dur a terme una política radical de potenciació de la igualtat amb el més pur respecte a la diferència.

La imatge totalment masculinitzada que ha aparegut últimament, tant en campanyes com en mitjans de comunicació propis, d'ERC no agrada ni a una part de la militància ni, especialment, a una part important del nostre electorat, però és mirall del que passa dins, tant a nivell organitzatiu com a nivell de la poca importància política que es dona a la participació real de les dones en tots els àmbits polítics i socials.

Com a partit d'esquerres, amb projecte de futur i de govern, hem de treballar per a la igualtat, tot tenint en compte la diversitat. La igualtat vol dir igualtat de gèneres també, per això hem de fer pràctica i real la inclusió de les dones en tots els nivells d'organització, de decisió i de representació del partit, de manera que siguin creïbles el nostre discurs i els nostres objectius.

Per a nosaltres, militants d'una formació d'esquerres ha de ser una preocupació primordial fer un debat a fons sobre la necessitat de treballar per a la igualtat de gènere i la manera com, des del partit, hem de fer-la realitat. Cal un replantejament global per abordar una nova societat el segle XXI, reformular, en definitiva, la vida ciutadana i fer aquesta reformulació des de l'experiència de les dones; una experiència que ha estat aparentment inexistent, invisible, però gràcies a la qual es sosté la societat. Reformular l'acceptació de les diferències per abordar els canvis culturals, socials i econòmics que provoca la globalització en una societat en la que el poder hegemònic no permetrà acabar amb les desigualtats, ans al contrari, intenta refermar-les i aprofundir-les, tot negant la diversitat. L'estàndard com a model que proposa el poder és la fi de la pròpia identitat. També s'ha de debatre en profunditat la necessitat d'establir quotes de gènere —encara que sigui de manera transitòria— o altres mesures d'acció positiva per tal de garantir la igualtat de participació tant dels homes com

de les dones a tots els nivells organitzatius i representatius d'ERC. A fi de possibilitar la participació real d'ambdós gèneres i sobretot de la dona (perquè parteix amb desavantatge), és necessari canviar de cultura política i, també establir mecanismes que assegurin una representació suficient per tots dos gèneres. És per això, que ERC s'ha de fixar com a objectiu prioritari reforçar el paper de l'Assemblea de Dones. No hi ha dubte que aquesta potenciació portarà un major interès per part de les dones alienes a ERC, fomentaria la seva militància i una lògica ampliació de dones en llocs de responsabilitat.

1.9. El partit de totes les catalanes i tots els catalans

Les característiques econòmiques d'algunes zones del país, sobretot les dels cinturons metropolitans, són especialment preocupants. La renda per càpita és de les més baixes de tot Catalunya, els índexs d'atur són els més elevats, i el fracàs escolar i la mala planificació tradicional de l'ensenyament fan que les expectatives de vida de les persones que viuen en aquest barris siguin molt diferents als altres. Aquesta realitat fa possible, en nombrosos casos, una societat de dues velocitats que dificulta que les generacions ja nascudes a Catalunya tinguin el nivell lògic d'identificació amb el país on han nascut i que, per tant, és el seu. Els dèficits socials que existeixen en força zones dificulten doncs la integració i el sentiment de pertinença.

Recuperar plenament tots els catalans en la seva condició de protagonistes actius en la construcció de la nació del futur no podrà ser possible mentre subsisteixin veritables guetos socioculturals. L'objectiu de tota política nacional que vulgui ser integradora, inclusiva, més encara si és promoguda des de l'espai d'esquerres, no pot ser altra que posar fi a les desigualtats existents en tots els àmbits: estructura urbanística, equipaments culturals, prestacions sanitàries, ensenyament públic, transport públic suficient i eficaç, assistència per a la gent gran...

La satisfacció de les necessitats materials i culturals bàsiques de la gent és, doncs, prèvia a l'assumpció conscient de la seva pertinença nacional a la comunitat catalana. Aquesta pertinença no ha de comportar la renúncia a la seva identificació anterior amb la comunitat nacional de procedència —tant d'ells com de la família—, sinó que poden ser perfectament compatibles. En un món intercomunicat, multicultural i plurilingüe, la lleialtat personal a uns determinats referents nacionals, fins i tot diferents, pot ser simultània i mantenir-se en un marc de perfecta convivència social.

Des de la visió dinàmica de la societat que correspon a una força progressista com ERC, cal centrar molt més els esforços en remarcar allò que els catalans i les catalanes d'avui tenim en comú (el país d'ara i el que entre tots farem en el futur) més que no pas furgar en les diferències d'origen, tant si són socials, geogràfiques, culturals com lingüístiques. No té sentit, per tant, parlar més d'immigració en relació a unes persones que fa ja molts anys que van establir-se en aquest país i que, actualment, com a ciutadans i ciutadanes de ple dret, fan possible la unitat civil del poble de Catalunya, més enllà de certs interessos partidaris de mantenir una part de la societat catalana en una consideració de permanent immigració.

Què va oferir Catalunya a les primeres generacions de població procedent de la resta de l'Estat espanyol? Doncs, feina, millores econòmiques i socials i, sobretot, fugir d'una misèria a què els condemnava en el seu territori una situació econòmica injusta. Però aquesta realitat, vàlida per aquells que van haver de marxar del seu país a causa de les dificultats per sobreviure-hi en dignitat, ja no és vàlida per als que no l'han coneguda i que es troben en un món propi que sovint és reduït a una barriada. Un lloc on el castellà és pràcticament llengua única, on territorialment se senten a gust, i del que tenen una cosmovisió molt clara. Aquesta realitat, a la qual cal afegir el bombardeig de propaganda i mentides espanyolistes emprades desvergonyidament per alguns mitjans, els quals són sentits com a propis perquè parlen la mateixa llengua, i sovint diuen allò que alguns volen sentir, faciliten la identificació espanyola i el rebuig pel propi país, o més ben dit, per allò que es considera propi d'aquest país.

La creació d'un país cohesionat, passa en bona mesura per l'acció de govern. Si fem una anàlisi de les polítiques que ha dut a terme la Generalitat observem un resultat ple de llacunes, és a dir d'inacció política en aspectes fonamentals com són l'ensenyament o bé la sanitat. S'ha volgut utilitzar la variable temps com a factor d'integració i el resultat avui dia es troba lluny de ser considerat un èxit.

Per a nosaltres, militants d'una formació independentista, d'esquerres i ecologista que des de la seva fundació ha comptat amb catalans nascuts de fora de Catalunya i descendents d'aquests, ha de ser una preocupació primordial la fi d'aquest desdoblament en alguns àmbits del nostre país. No hauríem de ser nosaltres els que hauríem d'integrar-lo? Com és possible aprendre català, o sentir aquesta terra com a pròpia, quan és viu en una zona perifèrica, quan es té la renda per càpita més baixa del país.

Cal fer un debat sobre què significa actualment la identitat catalana; aquest debat ha de comptar amb la participació prominent de catalans i catalanes de nova generació. La immigració no és una anomalia, ja que és un dels principals trets definidors de la Catalunya dels últims 250 anys. Al mateix temps, ERC ha d'establir una relació directa amb aquest segment de la població del país, al qual volem persuadir perquè s'afegixi al projecte democràtic i progressista de la independència. Aquesta nova relació implica fer un discurs adreçat directament, sense mediacions, a tots els catalans i catalanes de primera generació, i sobretot als que habitualment s'expressen en castellà. Aquest discurs, d'entrada, els ha d'oferir el reconeixement de la seva catalanitat que els partits majoritaris els neguen, ja sigui tractant-los subtilment com a diferents amb un discurs paternalista (és el cas de CiU), o bé explicitant la seva condició d'"immigrants" espanyols, és a dir, no catalans (PSC). ERC ha de ser conscient, com en altres moments de la nostra història, que el futur del país depèn en gran mesura de la contribució que hi facin els catalans i les catalanes de primera generació."

La renúncia de les esquerres catalanes a construir un discurs nacional i propi —inclosa la consolidació de la monarquia espanyola— va entregar l'hegemonia del catalanisme a CiU.

Cal doncs, recuperar els ponts de comunicació amb aquests sectors populars que van tenir un paper fonamental en la recuperació de la democràcia i de l'estatut. La redefinició i

la redescoberta del catalanisme popular, recuperant el protagonisme social dels treballadors i dels sectors actius del país és una de les prioritats d'ERC i part imprescindible del seu projecte històric.

Des de la visió dinàmica de la societat que correspon a una força progressista com ERC, cal centrar molt més els esforços en remarcar allò que els catalans i les catalanes d'avui tenim en comú i el projecte polític que ens uneix.

—L'estratègia d'ERC s'ha de centrar en la quotidianitat de les persones i en les seves necessitats més immediates per tal d'aconseguir una redistribució de la renda més equilibrada que trenqui aïllaments de caràcter exclusivament socioeconòmic que dificulten l'apropament d'aquests sectors de població cap al catalanisme polític. Cal esdevenir un sol poble, i proposar a tots els habitants a identificar-se amb Catalunya, anant més enllà de les pautes marcades en l'ensenyament.

—És imprescindible que els ajuntaments duguin a terme polítiques d'apropament i d'intercanvi tant socioculturals com urbanístiques que acabin amb «territoris» o zones que impedèixin l'adscripció a una sola comunitat. De fet, és en l'espai municipal on pot apreciar-se una millor i major interacció, tot i que desgraciadament, sovint no traspasa aquest límit. És doncs, l'àmbit municipal, el marc idoni per desenvolupar polítiques de cohesió nacional i d'integració social.

—El sostre sociològic d'ERC i el límit d'extensió de la identitat nacional catalana s'ha de trencar per aquesta via, ja que si esperem millorar a través de maximalitats ideològiques o lingüístiques seguirem sense sortir d'un limitat tant per cent de vots. Treball social a través dels espais de debat ciutadà a cada barri o ajuntament, associacions de veïns, consells de districte, polítiques juvenils de participació.

En aquest sentit, tant important és la implantació del partit en aquests àmbits, com la capacitat que tinguem d'incorporar sense prejudicis a sectors provinents d'àmbits sociològics i culturals diferents als que han vingut conformant tradicionalment ERC.

S'ha de vertebrar un moviment associatiu prou atractiu per a què s'hi integrin els individus més actius, que són els que generen opinió i poden fer arribar la veu de l'esquerra independentista a aquestes àrees.

—L'alliberament nacional de Catalunya no pot basar-se en la divisió de Catalunya, ni pot produir-la, sinó que passa per tenir una Catalunya unida socialment i sòlidament fomentada en un catalanisme civil com a valor d'unitat.

—La confrontació social només afavoreix els elements més lerrouxistes del PP i del PSOE i les polítiques d'assimilació del l'Estat espanyol. Aquesta política ha de tenir el rebuig frontal d'ERC.

1.10. Assumir criteris de sostenibilitat com a garantia de qualitat de vida

i equilibri territorial.

Catalunya és un país molt humanitzat que, sobretot en els darrers decennis, ha experimentat un creixement que ha resultat força desequilibrat des del punt de vista social i ambiental. El model vigent fins ara s'ha basat més en la mala planificació i els interessos econòmics de determinades empreses o sectors (a vegades aliens a l'entorn afectat per les activitats) que no pas en un model de desenvolupament ordenat, equilibrat, racional i sostenible.

Enfront a aquesta situació, es fa necessari un model de creixement econòmic i de progrés social basat en el concepte de sostenibilitat. És a dir, un model que tingui en compte la renovabilitat dels recursos utilitzats i que assumeixi els problemes ambientals derivats del seu propi funcionament.

Això, que en principi semblava només una proposta pròpia dels sectors ecologistes, a poc a poc ha anat essent assumida per la societat com a resposta als problemes ambientals que té plantejats. Tot i així, encara perdura una certa percepció col·lectiva, a vegades interessada, de que les propostes basades en la sostenibilitat van en contra del progrés. La realitat, però, és justament al contrari: plantejar propostes alternatives basades en l'eficiència energètica, la racionalització de l'ús dels recursos, la no contaminació i la preservació de l'entorn, representa una millora de la qualitat de vida i de l'equilibri ecològic i territorial.

Aquests plantejaments, per tant, representen uns valors de progrés social i ambiental que han de ser assumits sense complexos per les forces d'esquerra actuals.

En aquest sentit, és cert que ERC ja ha anat assumint alguns d'aquests plantejaments, i aquest fet és cada cop més percebut per part del moviment ecologista del país i també de determinats col·lectius més o menys sensibilitzats. Tots ells han anat veient en ERC la formació política més coherent i més útil en la defensa dels problemes ambientals plantejats.

Malgrat tot, però, el cert és que ERC encara no és percebuda així pel conjunt de la societat catalana. El missatge que ha arribat sovint a la majoria de la població encara resta lluny d'aquesta realitat i, per això, es fa necessari reforçar el nostre discurs ambiental, d'acord amb els principis ideològics del partit, i impregnar d'aquests el conjunt de les nostres propostes, de forma transversal en tots els àmbits.

És cert que els mitjans de comunicació tenen molt a veure en la percepció que té la gent sobre les propostes i prioritats de cada partit polític, però també és cert que el discurs actual d'ERC ha deixat part aquests valors de progrés en mans d'altres formacions polítiques, menys coherents, però que han sabut fer seus determinats símbols i discursos que, a l'hora de la veritat, són els que finalment arriben a la gent. Si volem ampliar la base social del nostre projecte no podem deixar només en mans d'altres la defensa d'uns valors i d'unes propostes de progrés que cada cop interessen més a la gent i que com a esquerra nacional hem d'assumir.

En aquest sentit, és fonamental el treball que es pot realitzar també des de l' àmbit municipal. El municipi és l'instrument de gestió més proper al ciutadà i per això ha de jugar un paper determinant en l'assumpció de models sostenibles de desenvolupament. Cal tenir present que les competències de que disposen els municipis en quan a l'ordenació de les activitats en el seu territori, la determinació dels usos del sòl o l'elaboració de l'agenda 21 local són eines prou vàlides per desenvolupar polítiques que incorporin tots aquests conceptes de progrés social i ambiental.

A la vegada, cal estrènyer les relacions amb el moviment ecologista català, sense cap voluntat d'integració d'aquest ni d'adopció dels seus símbols, i establir un marc de col·laboració i de debat que ens permeti avançar en aquest àmbit i canalitzar les propostes que vagin sorgint. L'obertura del partit a la societat ha de passar també per obrir les portes a la participació d'aquests sectors i recollir llurs aportacions.

1.11. La immigració extracomunitària

La immigració extracomunitària i en el nostre cas la presència majoritària de persones del continent africà tindrà un impacte cada cop més rellevant a la nostra societat. Aquestes persones que han immigrat al nostre país aporten la seva força de treball i la seva voluntat de progressar a nivell econòmic i social, de la mateixa manera que els catalans que han emigrat al llarg dels segles XIX i XX cap a Amèrica Llatina i Europa Occidental. El que ens trobem ara és que s'ha revertit els tradicionals fluxos d'emigració, i que l'Estat espanyol ha passat de ser un territori que expulsava mà d'obra (la darrera gran onada va ser la posterior al Pla d'Estabilització del 1959) a atraure'n (degut a la consolidació del creixement i modernització de l'economia espanyola, la proximitat de la Península Ibèrica amb el Nord d'Àfrica, i per la degradació constant dels nivells de vida a la major part del continent africà). Ens hem de preparar per a una societat nova, per això l'immigració extracomunitària a Catalunya ha de tenir els mateixos drets al treball, a l'habitatge, a la sanitat, a l'educació... que les altres persones i els mateixos drets polítics (dret a vot, dret d'esser escollit, dret de associació,...) que la immigració comunitària.

Tot fenomen immigratori, tot i els evidents efectes positius que té, com per exemple l'increment de la producció i del nivell de vida, la col·laboració al manteniment de l'actual sistema de pensions, o l'increment del bagatge cultural porta dificultats d'assentament i integració dins la nova col·lectivitat on realitza el seu assentament, però en aquest cas, el repte de la integració ve marcat per la confrontació de cultures molt diferents, on els seus factors diferencials van molt més enllà d'una parla diferent o de ser portadors d'un coneixement històric distint al nostre. Estem davant d'un fenomen immigratori on alguns dels seus protagonistes es veuen obligats per raons socio-econòmiques i/o polítiques a deixar el seu país d'origen i emigrar a un altre món, sovint deixant la seva família i parelles enrera i això no ho fa de grat. És aquí on una organització d'esquerres ha de demostrar que ho és tot adonant-se que la seva responsabilitat és sempre amb els més desfavorits, en aquest cas els immigrants. Primer responnent a les seves necessitats bàsiques i després a les necessitats d'adaptació a la societat catalana. Aquestes persones també, moltes vegades fan la transició d'una societat agrícola a una societat post-industrial, donen a la religió un rol social molt dife-

rent al nostre i que alhora no tenen assumits uns valors democràtics tal com nosaltres els entenem.

Sense dubte cal respectar les identitats culturals dels immigrants, però cal fer-ho dins d'un procés que els hi permeti assumir que la societat que els acull defensa uns valors democràtics d'igualtat i llibertat que són inalienables perquè són aquests mateixos valors cívics els que garanteixen el respecte vers ells. Uns valors cívics que, alhora, comporten drets i deures.

Aixó vol dir que cal respectar les identitats culturals dels immigrants, cal desenvolupar polítiques culturals que ens facilitin a uns i altres avançar cap aquest procés d'integració: polítiques socials que evitin la formació de guettos, polítiques laborals que garanteixin el compliment de la igualtat en drets i deures, l'equiparació home-dona,... Alhora reforçar-ho amb una veritable política multireligiosa que garanteixi la llibertat religiosa i que garanteixi el caràcter laic de les nostres institucions.

Cal tenir cura perquè les necessàries polítiques socials no constitueixin una discriminació de les classes actuals més desfavorides. Cal repartir el cost social equitativament entre la societat. Així mateix, les despeses que impliquen el desplegament de les polítiques d'integració (socials, urbanístiques, educacionals, culturals, d'igualtat home-dona, etc.) no poden revertir exclusivament en l'administració pública. Els empresaris, les patronals, han de ser conscients d'aquest cost i han de col·laborar amb l'administració. La integració de la immigració extracomunitària a Catalunya té l'objectiu que totes les ciutadanes i els ciutadans tinguin els mateixos drets i deures, i per assolir-ho caldrà una inversió important de recursos.

Cal però, no perdre de vista que la immigració és la conseqüència a curt termini de la diferència traumàtica Nord-Sud. Per tant, alhora que es desenvolupen polítiques d'integració s'han de plantejar propostes polítiques, allà on calgui, que facilitin al Sud avançar cap a societats democràtiques, cap a societats socialment i econòmicament més justes, amb una millora del seu benestar.

Es a dir, s'ha de fer una política que faciliti al Sud avançar cap a societats democràtiques amb una millora del seu benestar. Així mateix cal que des de la Unió Europea, a instàncies de les regions i nacions, es combati eficaçment contra els governs despòtics i corruptes del Sud, canalitzant les ajudes a les poblacions desfavorides a través de les ONG, formant a tècnics i professionals que tornin als seus països d'origen, i fomentant la cultura de la pau tallant-los el subministrament d'armes de qualsevol mena.

Cal el desenvolupament de propostes com l'eliminació del deute extern amb determinades condicions o plans integrals coordinats d'ajuda i actuació que afectin regions o països sencers. Cal posar les bases per democratitzar aquestes societats i ajudar-les econòmicament i social de forma que no provoqui la necessitat d'una immigració econòmicament forçada. Cal posar les bases per erradicar les causes —tant del Nord com del Sud— de les injustícies socials i econòmiques que forcen a la població dels països empobrits a emigrar. Cal dur a terme polítiques que fomentin l'establiment d'unes relacions comercials més justes i equi-

tatives entre tots els països.

Cal denunciar la reforma de la llei d'estrangeria promoguda pel govern espanyol, incidint en que es una reforma que no reconeix els drets dels immigrants.

Cal que la Generalitat de Catalunya, Valenciana i el Govern Balear tingui les competències sobre immigració per fer una política catalana pròpia d'immigració on estiguin implicades l'administració autonòmica i les administracions locals.

1.12. ERC i el repte europeu

Si bé l'Estat espanyol s'ha anat descentralitzant a través de les Comunitats Autònomes i, simultaniament, està cedint sobirania a favor de la Unió Europea, la realitat és que les competències del Govern espanyol són encara molt importants i que la construcció de l'Europa unida reposa sobre un pacte entre Estats sobirans. Tot i les dificultats que es deriven de les pròpies característiques d'aquest procés que es dona a Europa, l'única sortida que té el poble català per no quedar-se al marge del tren de la història és jugar a fons l'opció europeista, tan present en la ideologia del catalanisme. Durant molt de temps, els sectors dominants del catalanisme van decantar-se per la modernització política i econòmica de l'Estat al qual Catalunya va ser forçada a pertanyer. A partir de la iniciativa privada es va aconseguir acostar-nos als nivells europeus, tan culturals com econòmics. Avui, però, per a que el catalanisme continui avançant: el progrés social de la població catalana, cal establir una connexió directa entre les institucions públiques i privades de Catalunya i les europees.

En aquest cicle polític nou, l'actuació d'ERC ha d'estar emmarcada per les conclusions que s'extrauen de l'anàlisi realista de les pròpies característiques de l'economia catalana i del mateix procés de redefinició de la Unió Europea. L'economia catalana depèn de l'exterior tant en l'abastiment de primeres matèries com en la venda de productes en un mercat altament competitiu, l'àmbit territorial del qual ja no és l'espanyol sinó que és, sobretot europeu. Per això, és inevitable l'acceptació del marc europeu en tot projecte català ja que les característiques de l'economia catalana, oberta al mercat exterior, tant per a la compra de matèries primeres com per la venda de productes, fa que siguem depenents del mercat europeu. No es veu, doncs, cap altra alternativa que participar decididament en la formació d'un marc polític, econòmic i social d'abast europeu.

Hem de tenir present que la redefinició de la Unió Europea afectarà tant als seus límits territorials com a la seva estructura institucional. S'ha de pressionar per tal d'aconseguir que Catalunya sigui una circumscripció única a les eleccions al Parlament Europeu i que tingui veu directa en aquells afers relacionats amb les seves competències exclusives. És l'any de la reforma institucional, per tant des del punt de vista català i d'ERC, s'hauria de pressionar per a que en les institucions europees (el Consell Europeu i de Ministres) Catalunya hi tingués representació pròpia. S'ha de fer efectiu el que disposa el Tractat d'Amsterdam: Que les regions i comunitats autònomes puguin assistir a les reunions dels Consells de Ministres. Cal aconseguir la representació directa, com a mínim, en les competències que són exclusives de Catalunya (agricultura, medi ambient, cultura).

L'ampliació als països de l'Est incidirà directament a Catalunya ja que, al haver-hi estats més pobres que l'espanyol, els fons de cohesió tendiran a anar cap a ells en detriment dels recursos que reben les regions més pobres de l'actual Unió, algunes d'elles espanyoles. La redefinició institucional hauria de fomentar-se en una nova estructura política de caràcter federal, sent els Estat-nació actuals les parts que faran el pacte, i amb un govern responsable davant d'un Parlament elegit directament pel conjunt de la ciutadania europea.

No obstant, atesa la diversitat de dimensions (territori o població) entre els futurs Estats federats, n'hi haurà alguns —els més petits, i sovint, més cohesionats socialment— que seran molt més eficients per a garantir a les seves poblacions respectives un major benestar social. La conseqüència política podria ser que en altres Estats més grans, les diverses parts que al seu torn els integren, intentaran guanyar espais de decisió a costa del seu govern central i, per tant, s'estimularan les demandes d'autogovern dels nivells subestats. Les oportunitats de Catalunya s'han d'ubicar enmig d'aquestes dues dinàmiques. Les demandes legítimes del poble català podran entroncar alhora amb les demandes dels estats petits de la Federació Europea i amb les de les regions amb característiques especials dels grans Estats. La presència de Catalunya a les institucions europees i la fita de ser circumscripció única tindrà més motius de justificació.

En aquest sentit, ERC ha de defensar que la política del Govern de la Generalitat ha de ser amb estatus de nació europea i no presentar-se com a regió europea, ja que això dilueix el paper de Catalunya i l'assimila amb regions que no tenen el mateix estatut nacional que Catalunya.

La integració política hauria de donar cabuda a les regions i nacions dintre d'una estructura política futura, sota els principis:

- un món solidari
- una europa forta i unida
- uns estats febles
- unes regions i/o nacions cohesionades i lliures, i amb institucions democràtiques

S'ha de rebutjar frontalment la lògica d'aproximació als EUA via precarització laboral, reducció de la despesa pública... I per tant fomentar el model d'estat del benestar nòrdic, més afí a la nostra manera d'entendre Europa. L'establiment de la moneda única, doncs, hauria d'anar acompanyada del reforçament de les institucions polítiques europees dins d'una concepció social i democràtica d'Europa.

Cal promoure la democratització de les institucions de la UE. S'han d'impulsar polítiques socials a nivell europeu i impulsar polítiques comunes de cooperació amb l'anomenat Tercer Món. Per altra banda les fluctuacions de l'Euro reforcen un cop més la necessitat de les institucions polítiques mundials.

Cal la coordinació de la justícia i assumptes d'interior, ja que afecta les convergències dels

drets civils i les normes d'interior (immigració i lleis per a la ciutadania). En aquest sentit ERC ha de vetllar per una llei d'estrangeria solidaria, més justa i per fer preservar els drets de totes les persones que viuen al nostre país.

2. Les esquerres davant la globalitat, la nova economia i la societat de la informació

ERC encara una nova etapa sent plenament conscient de les dificultats amb què topa el discurs de l'esquerra en un context polític, econòmic i social en transformació, marcat pels avenços tecnològics i els processos de globalització. El conjunt de l'esquerra viu avui una forta crisi d'identitat, conseqüència de la seva incapacitat per a adaptar-se al nou cicle històric. L'ensulsiada de l'anomenat sistema de «socialisme real», que liderava la desapareguda Unió Soviètica, és una realitat irreversible, i els pocs règims autoritaris que encara sobreviuen es basen de forma creixent en la combinació de l'estat policial i l'economia de mercat.

Aquesta situació general de desorientació reforça la singularitat ideològica d'ERC. Un dels seus atributs més valuosos i possiblement —i injustament el menys valorat— arrenca des de la gènesi de la seva creació, per la composició plural dels seus fundadors, per l'aversion als dogmatismes i, alhora, pel compromís inequívoc amb el conjunt de capes populars dels països, materialitzat en una acció de govern històrica i exemplar. ERC va ser un partit representant de les diverses classes populars. Però alhora va mantenir en tot moment una absoluta radicalitat, coherent amb el seu compromís progressista, en temps de pau o de guerra, en la defensa de la llei de contractes de conreu o en el model d'ensenyament, en la defensa del vot femení o en la legalització de l'avortament. En la seva singularitat, ERC va aconseguir dur a terme una acció de govern moderna, pràctica, revolucionària pel seu avantguardisme i profundament social.

ERC, doncs, s'ha reclamat sempre de la tradició d'esquerra no dogmàtica, d'arrels llibertàries, fruit del seu origen com a confluència de diverses tradicions socialitzants, llibertàries i federals. Aquesta tradició de la qual podem sentir-nos orgullosos, ens ha deixat fora de la crisi de l'esquerra d'arrel fonamentalment marxista, tant en les tensions entre la socialdemocràcia clàssica i el model soviètic, com, més endavant, amb l'ensulsiada del mur i l'ofensiva ideològica de la dreta.

Ha estat a partir d'aquesta ofensiva, amb el neoliberalisme tatcherià com a punta de llança, que tota l'esquerra —inclosa ERC— s'ha vist obligada a situar-se a la defensiva, i, el que és pitjor, a intentar justificar-se utilitzant conceptes, llenguatge i pràctiques de la mateixa dreta que es tracta de combatre.

Aquesta ofensiva ideològica de la dreta ha provocat un replegament defensiu de l'esquerra que, paradoxalment, l'ha duta a posicions conservadores. Hem gastat energies en defensa de l'estat del benestar, entès gairebé com a *status quo*, en contra de la necessària capacitat transformadora que hem de tenir les esquerres, i fent ulls clucs a les fallides d'un model que certament calia transformar per tal de mantenir-ne la seva essència i objectius. El canvi de model econòmic-social és imprescindible, la societat contemporània és immersa en el consum desafortat i inconscient, el desenvolupament d'un consum de baix cost i sense valor també produeix persones sense valors i, per tant, produeix alienació i ideologia, una ideologia que es desenvolupa segons el model imperant que el poder hegemònic (home, adult, pro-

pietari, blanc, heterosexual...) ha autoritzat com a vàlid front a la diversitat existent.

Cal, doncs, omplir de contingut nou les velles —i vigents— idees d'esquerres, adaptades als nous temps de globalització, de noves economies, d'una nova dimensió de l'estat del benestar, d'un nou concepte de democràcia. Guanyar la batalla de les idees, per a guanyar totes les altres, i desacomplexar-se de ser i de fer d'esquerres.

En el marc del debat actual de les esquerres, un cop hem descobert que no hi ha models globals i que la linialitat de la història no és una certesa, les esquerres no hem de deixar d'aspirar a la transformació quotidiana de les nostres realitats. La redistribució de la riquesa, la solidaritat, el creixement sostenible i l'aprofundiment democràtic són referents que prenen una renovada vigència.

ERC proposa un model social avançat capdavanter de les polítiques que en aquests moments s'estan produint en les esquerres europees: la renda bàsica per a tothom, l'augment de la cobertura de les prestacions socials, la millora de la sanitat i l'ensenyament públic, la lluita contra la precarietat laboral —penalitzant la temporalitat— el suport als sectors socials amb especial risc d'exclusió social i sobretot la capacitat d'innovació en les polítiques socials —nous jaciments d'ocupació, tercer sector, cobertura de les noves necessitats— han de ser prioritats en les polítiques socials d'ERC.

Justament en un moment d'un important debat en el marc de les esquerres a nivell europeu, i un cop hem descobert que les esquerres espanyoles no ens ajudaran en res en aquest afer, ERC no sols ha d'estar atenta al que passa a la resta d'Europa, sinó que ha d'impulsar un model propi en base a la pròpia experiència i arrels populars del catalanisme, pel que especialment al paper de l'estat.

Cal avançar cap a una nova esquerra, plural, liberal, i llibertària alhora, ecològica, feminista i en radical oposició al racisme i a la xenofòbia. Una esquerra en xarxa, internacionalista i universalista, capaç d'aconseguir la utopia. Una nova esquerra a favor de la gent, de les persones. Una esquerra alliberadora i antiautoritària capaç d'articular majories socials progressistes.

Quan la dreta agafa la bandera del liberalisme per a erigir-se en màxima defensora de la llibertat, cal que l'esquerra demostrï que la llibertat és un concepte propi, compatible amb la igualtat, refusant la confrontació històrica entre llibertat i igualtat. El liberalisme polític, més enllà de les seves manifestacions econòmiques, va suposar l'inici d'un procés de gradual emancipació de l'home, entès com a ésser lliure i dotat de raó, autònom, la finalitat darrera del qual és el desenvolupament de la seva potencialitat. També va suposar la secularització de la política i la necessitat de legitimació del poder al servei d'aquesta realització personal. Aquesta llibertat, però, només troba el seu ple sentit en tant i en quant arribi a tothom; en tant i en quant es faci compatible amb valors comunitaris, atès que, per a l'esquerra, la societat és quelcom més que una suma d'individus, l'interès general és quelcom més que la suma d'interessos individuals, i el progrés personal quelcom més que el lucre personal.

Ara bé, el liberalisme econòmic s'ha revelat insuficient per a garantir la igualtat d'oportunitats. I és aquest punt de partida, la igualtat d'oportunitats, compatible amb la llibertat individual, el que cal reivindicar per a l'esquerra. Mal pot haver-hi igualtat d'oportunitats quan la riquesa està injustament repartida, quan l'accés al coneixement és tan i tan diferent, quan la salut, l'habitatge, la vida saludable, el lleure... suposen diferències inabastables que ja presuposen una vida i un futur molt diferents.

Acabar amb aquesta discriminació d'origen i assegurar la real igualtat d'oportunitats és feina de l'esquerra. I no es tracta d'anar a un pseudoigualitarisme incompatible amb la llibertat. La progressiva consecució de la igualtat és per a l'esquerra un imperatiu a més d'ètic, democràtic. La democratització i la incorporació de les classes populars a la política i, per tant, l'extensió de la condició de ciutadà va vinculada a la igualtat política. Es tracta que, per sobre d'altres elements reguladors —és a dir, del mercat— hi hagi un element legitimat democràticament capaç d'assegurar, amb els ajustaments adequats en funció de les conjuntures econòmiques, la màxima igualtat possible compatible amb la llibertat, seguint la màxima keynesiana de llibertat individual, justícia social i eficàcia econòmica. Els elements clau per a garantir aquesta igualtat són almenys:

1. Una provisió de serveis públics bàsics eficients i accessibles a tothom. Formació, salut, habitatge i accés al treball, en un nivell i digne, han de ser garantits per a tothom, a la vegada que una subsistència per als casos en què s'estigui fora del sistema productiu, en situacions de marginalitat. Aquesta provisió s'ha d'entendre com un dret bàsic i com a xarxa de seguretat, tenint cura, però, d'impedir-ne malbarataments. Aquesta xarxa és generada per tota la comunitat, i la comunitat té dret a exigir actituds i voluntats de recuperació i d'esforç personal a totes aquelles persones que s'hi hagin d'acollir. I, per altra banda, la redistribució del temps de treball productiu pot millorar, també a una millora de l'equilibri d'ocupació social entre homes i dones a l'hora de portar a terme una corresponsabilitat de tasques domèstiques real.

2. I aquesta provisió no ha de ser feta forçosament per burocràcies estatals, que sovint són ineficients, rígides, i que s'acaben justificant elles mateixes. Cal ampliar el contingut del concepte «públic» en primer lloc a totes les institucions, especialment les locals, que sovint han demostrat una major agilitat, resultat de la major proximitat als problemes. I, en segon lloc, a la tradició associativa del país, també molt més àgil, i que enforteix l'autoresponsabilitat de les persones.

3. Una política fiscal redistribuïdora, en la línia de la socialdemocràcia clàssica, però amb la lucidesa suficient per a no asfixiar les possibilitats de finançament i de guany lícit. Que recuperi la progressivitat i el pes dels impostos directes, i que distingeixi —i discrimini— entre els beneficis immobilitzats i aquells que serveixin per a la creació de riquesa. Que castigui l'especulació, però que estimuli la capacitat emprenedora i de risc personal. Que afavoreixi l'estalvi dels recursos i d'energia i que gravi la producció i el consum d'energies contaminants.

4. La promoció i realització d'unes infraestructures públiques que condueixin a un desenvolupament econòmic compatible amb el manteniment de l'equilibri ecològic.

Vivim en una economia de mercat, però no hem de fer-ne una societat de mercat. El mercat no pot regular tota la vida social, atès que el progrés col·lectiu, les relacions personals, els sistemes de valors, la solidaritat, l'educació, etc... tenen una dimensió que va més enllà del progrés en termes econòmics. El mercat, que s'ha demostrat eficaç per a la producció de béns de consum, no ho és en la distribució de rendes —individuals o territorials— ni per al manteniment de l'equilibri ambiental, perquè expulsa de si i del seu funcionament tot allò que no sigui reduïble a guanys i pèrdues. Així ha pogut produir sense tenir en compte la sostenibilitat, o assumint només a contracor els progressos socials que han suposat conquestes històriques, ara ja fa dècades, com les 40 hores o les vacances pagades. Un mercat que, a hores d'ara, es resisteix a assumir les necessitats actuals dels treballadors: estabilitat laboral, prevenció de la sinistralitat, garantia de salut en el treball, igualtat de salari entre homes i dones, setmana laboral de 35 hores, possibilitat de treball parcial en condicions dignes. Hem de tenir en compte en aquest sentit tot aquell treball considerat no productiu però absolutament imprescindible per al funcionament de la societat: reproductiu, voluntari, de cura dels altres... en definitiva aquell treball lligat a l'àmbit privat i l'afectivitat que no tenen una traducció econòmica però gràcies als quals (també) se sosté la societat.

El neoliberalisme més conservador pretén esdevenir, no un model econòmic, sinó un model social, vinculant sense fisures i fins a les darreres conseqüències el liberalisme econòmic amb el liberalisme polític, monetaritzant totes les relacions socials, destruint els valors comunitaris o culturals excessivament emancipadors, sota preteses justificacions tecnocràtiques i gerencials, com a requeriments del sistema econòmic o de la complexitat organitzativa d'una societat avançada, esdevenint la tècnica, com ja advertia Marcuse, un nou element legitimador de control social i generador de noves desigualtats.

Resulta necessària, un cop més, doncs, l'existència d'un element per sobre del mercat, d'origen democràtic, amb força i capacitat per a intervenir en tots aquests aspectes. El mercat és un element, important, de la nostra societat, però no és la mateixa societat, i ha d'estar al servei de les persones.

I això no vol dir un estat omnipotent, present a tot arreu. És precisament des d'una opció de progrés, que creu en la capacitat d'augmentar l'autonomia i la responsabilitat de l'individu, que es pot predicar la disminució del paper de l'estat en molt camps. Però no caient en la fal·làcia ultraliberal, que reduïa unes parts de l'estat —per exemple, els serveis socials públics— i en reforçava d'altres —els exèrcits, sense anar més lluny—. Estat petit no vol dir estat dèbil. En allò en què creguem que hi ha d'haver una presència del sector públic, especialment en contra de les desigualtats, hi ha de poder ser sense embuts, i amb tota la capacitat d'intervenció que calgui. Per tant, caldrà discernir quin elements estratègics han de restar en mans públiques.

Aquesta intervenció, però, ha de superar els vells esquemes de propietat pública o d'estatalisme, que sovint només acabaven essent socialització de pèrdues, i manteniment de

situacions de privilegi, com és el cas de determinades empreses públiques ruïnoses sostingudes pel pressupost —per l'esforç de tots, doncs— per a manteniment d'uns quants, en lloc de fomentar-ne la substitució per noves empreses en sectors dinàmics. I, en sentit contrari, i també rebutjable, quantes empreses privades han estat sanejades amb recursos públics. Cal que l'acció pública asseguri situacions de llibertat en lluita contra monopolis encoberts, i vetlli per l'interès públic que el mercat no assegura en determinats camps —per exemple, en les telecomunicacions o en la distribució d'energia, on la lògica de mercat deixaria zones insuficientment ateses— sense que això vulgui dir necessàriament la gestió directa o la propietat d'aquests sectors.

Per tant, un altre element que cal desmitificar, i en el qual cal distingir mètodes, realitat, i principis, és el de les privatitzacions. En el replegament defensiu abans esmentat, l'esquerra s'ha oposat sovint a les privatitzacions, sense entrar a pensar si calia que l'estat fos propietari de determinades empreses. I no sempre la privatització serà la millor solució. En determinats sectors (sanitat, ensenyament, justícia) hi ha camp per a la dinamització de l'empresa pública, si se saben introduir mesures de gestió de qualitat. Cal debatre el procediment seguit per a les privatitzacions i, en especial, en el marc en què s'han produït. No és el mateix privatitzar que construir un mercat lliure. Per tant, si cal el procés privatitzador, aquest ha d'assegurar la lliure competència del sector privatitzat, i la no existència de monopolis, oligopolis i de sectors privilegiats, poc o molt encoberts des dels governs, que van en contra de la majoria de la població, fixant preus més alts i condicions d'accés i qualitat pitjors a una situació de competència, i en perjudici d'aquelles persones emprenedores que s'arriscarien en una activitat econòmica i que tenen dret a la igualtat de condicions real.

L'empresa, doncs, no és necessàriament l'adversària de l'esquerra, per molt que l'esquerra sigui un projecte de les classes populars. L'empresa també ha de ser objecte de l'interès de l'esquerra, com a element capaç d'innovar, de produir, i de crear riquesa, si ho pot fer en les condicions que hem anat esmentant abans. És a dir, empreses que aporten valor afegit, que inverteixen en recerca i desenvolupament, i no les especulatives que s'aprofiten de la precarietat laboral o de l'economia submergida. Però això comporta la implicació dels treballadors en l'empresa, més enllà de paternalismes obsolets. Al treballador i a la treballadora li interessa que l'empresa vagi bé, per a tenir feina, i per a participar dels beneficis —i ho ha de poder fer— però això demana que se li reconegui un paper diferent al de qui lloga una força de producció per un salari com qui lloga una màquina per a fer una feina. Desenvolupar les formes de cogestió a les empreses, especialment producte del diàleg i compromís directe entre empresariat i treballadors, constitueix una fórmula vàlida i provada. I potenciar les formes empresarials basades en el cooperativisme i en l'autoocupació.

També la desorientació de l'esquerra política davant la globalització econòmica ha comportat un excessiu protagonisme de sectors més o menys organitzats de protesta. Un protagonisme que, a vegades, esbiaixa els autèntics objectius i mètodes de l'esquerra política. Hi ha una confusió en els termes. Les esquerres no han d'anar, per sistema, contra la globalització dels mercats, perquè pot ser beneficiós la rapidesa de l'accés de tota la població mundial als nous productes, i pot ajudar a que països es desenvolupin. El que l'esquerra ha d'insistir és en regular els moviments de capitals internacionals, amb gravàmens internacionals

tipus taxa Tobin, entre d'altres procediments. Aquests capitals, allò que s'anomena la propietat vagant, són sovint responsables de l'atac a economies de països sense defensa.

La globalització ho ha de ser també de condicions de treball: salaris justos, subsidi d'atur, jubilació, prohibició del treball infantil. I, per extensió, tots els principis de justícia social de l'estat del benestar, així com les exigències mediambientals per a un creixement sostenible. No podem deixar que aquest procés estigui en mans de les grans empreses transnacionals.

3. Les noves tecnologies com a factor de socialització del coneixement, d'equilibri territorial i de cooperació internacional

3.1. Introducció

Els canvis tecnològics produïts en el camp de les telecomunicacions i la informàtica han desencadenat una autèntica revolució que ens porta a parlar d'una nova societat, la societat de la informació. Quines característiques té aquest nou entorn social i quines diferències qualitatives i quantitatives respecte als models socials del segle XX s'estan produint? La societat de la informació està generant canvis molt profunds en el significat dels conceptes fonamentals del discurs polític tradicional com, per exemple: estat, democràcia, nació, treball, drets humans, conflictes, globalització, fiscalitat, participació social, etc. Des d'una perspectiva nacional i de progrés social, la SI presenta una doble problemàtica: d'una banda els canvis tecnològics i la concreció d'aquests canvis sobre els reptes que, en la nostra acció política, se'ns plantejaran en un futur imminent.

El progrés imparable de la tecnologia i l'entrada a una nova societat del coneixement, presenta una accelerada divergència entre dos processos evolutius que, fins fa poc, havien transcorregut d'una manera més o menys paral·lela: entre el progrés tecnològic de la humanitat i els valors que fonamenten la seva utilització. És evident que, mentre la tècnica avança a passos agegantats, els valors i principis universals que inspiren la humanització: la solidaritat, la igualtat, la llibertat... ni segueixen el mateix ritme, ni són compartits per tothom i, ni molt menys, assumits per totes les societats i cultures.

Sintèticament podem afirmar que l'aparició de les noves tecnologies de la informàtica i les telecomunicacions, combinades amb un esgotament dels models socials i econòmics de la revolució industrial, comencen a provocar uns canvis profundíssims, quantitius i qualitius, que afavoreixen l'aparició d'un nou entorn social, també conegut amb expressions del tipus cibersocietat, societat de la informació, cibercultura, realitat virtual o d'altres per un estil. Nosaltres l'anomenarem Societat de la Informació (SI).

La nova societat de la informació representarà una revolució d'abast comparable a la industrial, capaç de produir canvis estructurals, socials i econòmics, encara de difícil avaluació, però que afectaran, inevitablement, el desenvolupament de les societats del futur. Les noves tecnologies no només afectaran al món de l'empresa i de les relacions laborals, sinó que la sanitat, la cultura, l'ensenyament, les comunicacions i, en general els serveis més bàsics, experimentaran amb la seva implantació, una transformació indispensable a l'hora de pensar en un nou estat del benestar.

La Societat de la Informació dóna lloc a que amb les Noves Tecnologies de la Informació de les Comunicacions (NTIC) els processos de producció industrial canviïn conceptualment de manera radical per obtenir una nova organització del treball i un fort increment de la productivitat en un context internacional de major competitivitat. És el nou model econòmic de

capitalisme corporatiu on es busca per una banda, una robotització i una automatització accelerades, amb una nova òptica del treball i, d'altra banda, cerca una mà d'obra per als treballs de baixa qualificació, el més barata i precària possible, incorporant massivament les dones, els joves i, fins i tot, els immigrants extracomunitaris, donat que aquests sectors de la Nova Economia Postindustrial els interessa ben poc els drets fonamentals de les persones i dels pobles. Donant-se una contradicció sorprenent: l'al·legació de que manca mà d'obra no qualificada quan a l'Estat espanyol encara hi ha abundant atur, en tot cas, estan inserits en el marc d'una economia submergida sense cap mena de dret laboral i consentida aquesta situació pels poders públics. Les NTIC són bones quan tot el poble hi té accés universalment i de manera efectiva.

3.2. Impacte actual de la SI

La Societat de la informació ha aparegut sense suprimir el model actual de societat, sinó que comparteix un espai físic comú. De fet, les formes socials aparegudes fins ara estan desenvolupant formes equivalents en la SI, què creixen a un ritme vertiginós. Algunes d'aquests formes comencen a tenir una repercussió cada cop més important. Veiem amb detall alguns d'aquests impactes.

Canvis comunicacionals: la generalització dels telèfons mòbils i de les plataformes digitals són dos dels primers efectes que ens mostren com la irrupció de la SI en la nostra vida quotidiana és imparable. Aquests objectes no han estat simples millores tecnològiques de mitjans existents anteriorment, sinó que han produït autèntics canvis en les maneres de relacionar-nos, comunicar-nos i entretenir-nos. I no només això, han generat unes possibilitats de negoci que, només fa 20 anys, podrien haver semblat «economia-ficció».

Mitjans de comunicació: Des de l'aparició de la TV i la seva posterior generalització s'han produït canvis molt importants en la concepció de la societat, de les relacions personals, de la política, de la democràcia, del país, de l'èxit professional i personal, etc.

Mentre en un sentit han contribuït a la socialització del coneixement, per una altra han posat en mans d'uns pocs, instruments fabulosos de control de l'opinió pública, i per extensió de la població.

Des del govern de l'Estat s'ha impedit l'expansió dels mitjans de comunicació locals, i s'han donat concessions d'àmbit estatal a tan sols 5 empreses que s'han pogut expandir amb una competència mínima. A més aquestes empreses representen uns interessos econòmics i polítics clarament definits, i han estat una de les accions de govern més importants del partit polític que detentava el poder en aquells moments. Només cal recordar el conflicte per a la recepció de TV3 en el País Valencià, i com a Catalunya s'ha impedit la recepció del Canal 9.

En el camp de la ràdio, les picabaralles entre els diferents grups empresarials són continus, i l'efecte més immediat és l'ofegament de qualsevol iniciativa d'una ràdio pública lliure amb voluntat de servei al país.

En el camp del paper escrit, la pressió sobre la premsa comarcal i local no ha estat tan forta. I així, hem vist com un diari, d'iniciativa comarcal, però amb una clara voluntat nacional ha superat en lectors a un altre que amb iniciativa nacional, ha acabat representant interessos partidistes.

La presència del castellà en els mitjans de comunicació és majoritària en tots els sectors i representa la major amenaça per a la supervivència de la llengua catalana.

Les possibilitats tècniques per a un desenvolupament plural dels mitjans de comunicació són immenses, i tan sols els interessos del govern i dels grups econòmics impedeixen el seu desenvolupament plural.

La nova economia: Associat a l'expansió de les noves tecnologies s'ha obert un camp enorme de creació de riquesa. Les empreses que han liderat el desenvolupament dels nous aparells tecnològics (telèfons mòbils, ordinadors, navegadors, televisió per cable) se situen al capdavant de l'economia mundial. Com a contrapartida, el mercat de treball està patint una gran transformació. El sector serveis (banca, comerç, lleure, sectors professionals...) està experimentant una gran reestructuració, ja que cada vegada es necessita menys mà d'obra. La transformació pot ser semblant a la que va patir el sector industrial fa una dècada.

Les noves relacions laborals: La possibilitat que ofereix la SI de no necessitar un espai físic per a realitzar un treball, obre un gran ventall de possibilitats de relacions laborals. La més transcendental és la substitució de les empreses concebudes com a grup de persones que fan una feina en un lloc determinat, pel d'un grup de professionals encarregats cadascun d'una feina determinada coordinats per altres professionals que serien els directius de l'empresa. Com a conseqüència, desapareixeran els contractes laborals, que seran substituïts pel que ara es coneix com «contracte per obra i serveis», on els treballadors són remunerats per la feina que fan, sense establir cap relació laboral estable amb l'empresa.

Això suposarà la necessitat d'adequar la legislació laboral, la tributació fiscal, el sindicalisme, etc.. per tal de mantenir els drets dels treballadors i treballadores i l'estat del benestar.

Des del punt de vista professional, el treballador podrà disposar lliurement del seu temps, però es veurà sotmés a una pressió més gran, per tal de complir amb els objectius proposats. El control horari és un dels sistemes més importants de control de la tasca del treballador. Si aquest desapareix, tota la pressió anirà sobre la feina feta o els resultats obtinguts. I la pressió pot ser molt més gran. No serà gens estrany que molts treballadors no puguin disfrutar de les vacances, tal i com tenen dret actualment.

La SI presenta, no obstant, elements molt importants per al creixement personal. Estimula la creativitat, favoreix la comunicació entre persones que potser mai es coneixeran físicament, té una capacitat ilimitada de proporcionar coneixements, i no cal un gran esforç formatiu abans d'utilitzar-la.

El teletreball: la SI canviarà el concepte tradicional de lloc de treball com un lloc físic i deslocalitzarà físicament els treballadors. Les noves formes de treball i la mundialització també suposaran la necessitat d'adequar la legislació laboral i el concepte de tributació fiscal, el sindicalisme... per tal de garantir els drets dels treballadors i treballadores i el manteniment de l'estat del benestar. El fet que l'empresa tingui una radicació determinada i els treballadors una altra diferent, comportarà, com ja està passant, haver de bastir un corpus legislatiu que protegeixi els beneficis socials del treball. El mateix teletreballador pateix problemes derivats de la manera com exerceix la seva activitat professional: aïllament i manca de socialització, incapacitat de diferenciar habitatge i lloc de treball i, per tant, problemes familiars, manca d'assistència tècnica, soledats professional... aspectes que cal tenir en compte a l'hora de projectar la implantació damunt del territori.

D'altra banda, els avantatges que ofereixen les noves tecnologies i, concretament el teletreball, com a factors de reequilibri territorial, poden ser una peça clau a l'hora de solucionar la creixent desertització de les comarques més deprimides i dels problemes col·laterals que això comporta: l'empobriment humà que representa la marxa de les persones més ben formades; la pèrdua de la millor inversió que es fa des del territori i les famílies: l'educació dels fills, l'envelliment progressiu de la població i el tancament de les escoles rurals, que moltes vegades representa el certificat de defunció dels petits nuclis, la pèrdua de serveis...

El teletreball, però, a banda dels problemes abans esmentats presenta uns avantatges inqüestionables a nivell personal, professional, empresarial i comunitari que fan que esdevingui un valor de futur a l'hora de solucionar els dèficits històrics dels territoris en declivi. Per a la persona representa més vida familiar i social, més temps lliure, menys problemes laborals, menys despeses de desplaçament i vestuari... Professionalment li permet més flexibilitat, més productivitat, més autonomia, més autorealització i possibilitats d'independització. A l'empresa li proporciona un estalvi en instal·lacions, menys absentisme, més productivitat, direcció per objectius i gestió per resultats. Per a la comunitat li suposa un estalvi d'energia i d'infraestructures, la millora d'oportunitats per a tothom, la potenciació de les tecnologies de futur, el desenvolupament local i regional...

També s'ha de tenir en compte que la inversió en noves tecnologies per a crear llocs de treball és molt inferior a la industrial i de menys impacte ambiental: ni es necessita sòl, ni maquinària cara, ni sanejaments, ni gaire despesa energètica. Possiblement agafi més força encara, com a conseqüència de la SI, la concepció de Catalunya com a marc de referència laboral a tots nivells. En aquest sentit caldrà vetllar especialment per l'increment espectacular de la precarietat laboral en aquest nou context tecnològic.

ERC ha estat pionera, des de l'àmbit municipal, en la formulació de projectes de teletreball amb la finalitat de trobar solucions al desequilibri territorial. En aquest sentit, «La Nau» de Vilanova o bé el projecte de Televall de Ribes de Freser són exemples clars. El projecte de Televall és un pla pilot, a nivell europeu, pensat per solventar els problemes dels teletreballadors i potenciar-ne els avantatges de la seva activitat. La connexió ràpida amb l'exterior passa per una decidida intervenció de les administracions i organismes competents (Generalitat, Localret, Govern central...) per tal que obliguin a les operadores a invertir en sis-

temes telemàtics de connexió a tot el territori. La innovació i originalitat del projecte consisteix, bàsicament, en el concepte de Benzineres de la Informació i de la seva funcionalitat. Suposa la creació d'un centre de recursos amb tres espais molt definits i amb la pretensió de socialitzar, donar suport i expandir la tasca dels teletreballadors.

La desaparició dels Estats tradicionals: la iniciativa de la creació d'Internet va partir d'un estat concret i els estats han col·laborat en la seva expansió, però la iniciativa privada, sobretot empresarial, ha estat determinant per a l'actual conformació de la SI. Els Estats hi estan perdent a marxes forçades alguns dels seus atributs tradicionals. A la SI no hi ha fronteres estatals i no existeix una estructura de poders comparable a l'actual poder estatal. D'una banda, el poder econòmic l'exerceixen directament les grans corporacions que controlen el funcionament de la xarxa. Fins i tot, l'estat està perdent el seu poder fiscal: qui i com cobrarà els impostos sobre les transaccions realitzades a la xarxa les quals, per la seva naturalesa, no corresponen a cap estat concret? Tampoc està clar que els estats tinguin o puguin tenir l'equivalent a un poder judicial o legislatiu a la xarxa, al menys a curt termini.

3.3. La SI i el progrés social i nacional

En el nostre cas, la necessitat de donar una resposta valenta, des d'una perspectiva de progrés social i nacional, està doblement justificada: d'una banda per la globalització imparable que, vulguem o no, ens inclou indefectiblement i, d'una altra banda, perquè la majoria (gairebé la totalitat) dels elements que conformen la SI al nostre país estan en mans forànies les quals, en el millor dels casos, desconeixen la nostra realitat nacional i, en el pitjor, manifesten una clara aversió per ella.

Igualment, des d'un punt de vista d'esquerres, com reaccionarem al fet que els impulsors d'aquest entorn són, bàsicament, empreses transnacionals i que el seu objectiu bàsic continua sent la maximització de beneficis i no el repartiment de la riquesa i la millora de les condicions de vida de la població?

En aquesta línia, hi ha una sèrie de qüestions que seran d'una importància crucial per al nostre futur polític i social immediat:

◆ Si actualment no disposem d'uns instruments polítics adequats per exercir el nostre dret a l'autogovern, la SI pot significar un empitjorament d'aquesta situació, per tant cal aprofitar al màxim les noves circumstàncies per a aconseguir avenços reals i significatius en aquest camp.

◆ La ponència «Aprofundiment en l'utilització de les noves tecnologies de la informació» del Nou Congrés de Cultura Catalana diu que «la utilització d'Internet i de la informàtica i la seva globalització representa un perill evident de minorització de la llengua i la cultura catalana i per tant, es proposa que s'endegui un treball destinat a aconseguir que els Països Catalans existeixin com a nació virtual amb tots els ets i uts». Per tal d'aconseguir-ho la ponència proposa la creació d'un marc nou a la xarxa amb continguts propis destinats a divulgar els valors inherents a la cultura catalana i a la realitat del país. Els canvis tecnolò-

gics que, en definitiva, suposen canvis econòmics, determinen transformacions socials i culturals. L'anglès i, en menor mesura, l'espanyol són llengües estàndard dins les noves tecnologies de la informació, per la qual cosa el temor a l'hegemonia de les cultures que representen està fonamentat. Però el fet que aquestes llengües siguin majoritàries no tenen el mateix impacte a la TV digital com a Internet. La diferència està en que mentre una serà un negoci pur i dur i obeirà a lleis estrictament comercials, l'altra es compon del que els individus de la comunitat vulguin, cosa que ja es pot comprovar amb la quantitat de documents fets en altres llengües distintes de les esmentades. Les limitacions tenen més a veure amb qüestions tècniques com els accents en les llengües romàniques, els caràcters en el cas del ciríl·lic o els ideogrames orientals. Llevat d'aquestes qüestions d'ordre menor i que es resoldran de forma fàcil, no hi ha cap obstacle per a la diversitat cultural i lingüística, que la pròpia manca d'iniciativa i activitat. En aquest sentit cal vetllar per la presència de la cultura catalana a llocs com Internet i apostar per mesures contundents pel que fa a l'espai sociolingüístic català a la TV digital, situació aquesta última que només es solventarà des de l'espai públic dins aquesta tecnologia, degut a l'elevat cost que representa una iniciativa d'aquestes característiques. Pel que fa a la llengua, hem de fomentar la presència de la llengua original en els documents difosos a Internet, procurant que sigui acompanyada d'altres llengües més majoritàries i procurar que la traducció no sigui única.

◆ La formació que es dóna al nostre país als infants, adolescents i joves, es basa en la societat industrial i no planteja adequadament, ni suficientment, ni generalitzadament els reptes de la societat de la informació. Per tant caldria revisar els programes de formació de cara al futur més immediat.

◆ Els moviments borsaris que acompanyen algunes iniciatives dins el camp de les telecomunicacions i d'Internet, fan que aquest sector sigui percebut pel ciutadà com un món on contingut i servei són meres especulacions que acaben comportant l'enriquiment ràpid d'uns pocs i la reducció de la plantilla en les empreses implicades a càrrec de l'Estat. Malgrat això, un dels moviments econòmics amb major projecció és el de les Noves Tecnologies, que representen una autèntica revolució en les formes de comprar i de vendre a l'hora que unes noves formes de treball: treballar per a un sol empresari a jornada completa tendeix a desaparèixer.

◆ Les possibilitats que ofereixen noves tecnologies com Internet, sintonitzen bé amb l'estructura social i econòmica de Catalunya, que, de forma principal, sempre ha vist dinamitzada la seva economia des de la societat civil i les petites i mitjanes empreses. En canvi, Catalunya es mostra feble en aquest camp, per molt que Andreu Mas-Colell, conseller d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació, cregui que el problema sigui una qüestió de confiança en la pròpia capacitat com a país, el cert és que arrosseguem una sèrie de dèficits, que de no corregir-se condicionaran força el futur de Catalunya. Tal com reflecteix molt bé al document de l'ISOC-CAT, «Societat civil i Següent Generació Internet», de l'any 1998, existeixen uns dèficits estructurals que no permeten superar l'actual estat de coses:

1. «La recerca acadèmica sobre Internet i les seves aplicacions està justament començant —estem per darrera en relació amb Madrid i per sota de la mitjana europea— i també ens tro-

bem en aquesta situació pel que fa a participació en programes europeus, amb poc suport de la Generalitat».

2. Pel que fa a la recerca empresarial, està encara per néixer en aquest camp a Catalunya.

3. En quant a esdeveniments comercials de ressò, patim la conseqüència de la mala gestió de la Fira de Barcelona. «No existeix una gran fira que representi a nivell comercial, el que Internet representa a nivell d'usuari».

4. Un altre aspecte important a destacar, es la miopia política i falta d'olfacte, a l'hora d'apostar fort en projectes d'alçada. Tal és el cas d'Olé!, primer cercador en espanyol creat per la Fundació Catalana per a la Recerca l'any 1996, que va ésser venut a Telefónica i que després va formar part del portal Terra i que va reportar guanys milionaris als seus creadors. A nivell d'ERC, potser caldria que com a partit reflexionéssim quin és el paper que ha de jugar Catalunya a l'hora de treballar en projectes que incloguin altres llengües distintes del català, o estiguin enfocats a mercats més grans.

5. «En el camp públic, no disposem encara d'estructures polítiques prou consolidades, per a la construcció de polítiques públiques consensuades i amb la col·laboració del conjunt de la societat civil». En aquest sentit cal destacar que Catalunya no té transferides competències en matèria de beques, ni disposa d'autonomia universitària suficient, imprescindible per col·laborar amb la indústria per tal d'engegar projectes d'investigació, ni disposem d'un CSIC potent, malgrat els esforços del Institut Català de la Recerca.

6. Tal com exposa el document de l'ISOC-CAT i com a conclusió, «els dèficits més importants que trobem a Catalunya fan referència, no tant al nivell d'usuaris o empreses, sinó a la manca de mecanismes de coordinació i disseny d'estratègies» que canalitzin les iniciatives civils i les projectin a l'exterior.

◆ Des d'ERC hem de practicar una política de suport a aquesta nova forma de la economia a Catalunya, ja sigui des de la perspectiva de la investigació, renovació del teixit econòmic, ja sigui com a sistema de renovació del mercat de treball. Cal potenciar treballar l'àmbit més proper, potenciar la idea de conjunt pel que fa a Catalunya dins el mercat global, però per rendibilitzar el gran esforç que cal fer, hem de contribuir a un canvi de mentalitat que faciliti en camps com el de la Multimèdia suma d'esforços de les petites empreses i la col·laboració amb altres de capital-risc.

◆ Internet, que és el màxim exponent de la segona revolució, la que segueix a la revolució industrial, i que ha ben segur modificarà els nostres hàbits de treball, ha estat acceptada per l'Unió Europea com una tecnologia també estratègica pel seu futur. Ara, es troba amb el repte plantejat per l'Administració nordamericana de dissenyar una nova generació d'Internet. «Un repte que, ben mirat, ofereix per primera vegada a Europa —i a Catalunya en especial— la gran oportunitat de ser-hi tot just al començament del nou cicle d'innovació».

◆ Catalunya, com a país, ha disposat sempre d'una xarxa de ciutats intermèdies prou

forta com per esdevenir un dels seus principals valors. Els aspectes més interessants i positius de la SI poden afavorir el manteniment i la potenciació d'aquesta xarxa de ciutats intermèdies actives i emprenedores. També cal destacar que com a país és indispensable disposar d'un capital intel·lectual ben alt, com a factor de seguretat i d'èxit en la SI. Així mateix només un canvi de mentalitat en les inversions públiques garantirà una plena integració, en les millors condicions possibles a la SI. Probablement les inversions en infraestructures que desenvolupin la SI no han estat la prioritat fins ara i caldria començar a canviar el ciment per silici, al mateix temps que es potencia la recerca i el desenvolupament.

◆ Sens dubte, un dels indicadors del desenvolupament és el grau d'accés a la informació de la seva ciutadania. En aquest sentit, hi ha plantejat un repte de país, que consisteix no tan sols en estar a l'alçada dels altres països desenvolupats, sinó també en aconseguir que les noves tecnologies no agreugin els desequilibris interns. La barreja de cultures i llengües que es dona a Internet, a la TV per cable i per satèl·lit, mostren un panorama enriquidor, on aquestes tecnologies són el mitjà, i les indústries i la societat civil posen els continguts. Però a ningú escapa que hi ha països i sectors socials que malgrat ésser potencials contribuents a aquesta amalgama, es troben fora de joc per qüestions econòmiques. Les infraestructures necessàries pel desenvolupament tecnològic, i la despesa econòmica dels usuaris són el principal fre a la igualtat d'oportunitats que poden oferir les Noves Tecnologies. Tampoc escapa a ningú que hi ha classes més «privilegiades», que han tingut una millor formació, i que es troben en disposició de treure'n un major profit. En primer lloc, cal tenir en compte, tal com diu Pierre Lévy, «qualsevol avenç en els sistemes de comunicació engendra necessàriament exclusió». L'universal, malgrat tot, no engloba a tothom, i cal aprendre a conviure amb aquesta situació, això sí, minimitzant al màxim aquest nou impacte. En aquest sentit, ERC ha d'estar atenta a cada moviment tecnològic, a cada moviment del mercat, ja que aquests últims moviments es produeixen a una velocitat inusitada, la velocitat d'Internet, i els anys econòmics s'han retallat a tres mesos!. Només cal fer una senzilla operació per comprovar que en un parell d'anys reals, un país pot quedar a una dècada econòmica de desenvolupament d'altres països. Aquesta reflexió cal fer-la, també, de portes en dins: Un partit que deixi passar la oportunitat d'aplicar aquests avenços a la seva pròpia organització, perdrà cada cop més, la capacitat de portar a la pràctica la seva política.

◆ L'ús dels nous mitjans de comunicació per aprofundir en la participació ciutadana sembla que és un tema de consens, però és necessari avançar per que les traves a l'accés universal a aquest mitjans electrònics siguin eliminades. Tots els partits polítics del nostre país han acceptat de bon grat aquesta possibilitat. Cal distingir quines són les diferents contribucions a aquest procés:

1. El ràpid accés a la informació per part de la ciutadania als documents oficials dels diferents governs, cambres representatives, partits i grups d'opinió. No tan sols és un instrument útil per a els professionals, l'esforç i la despesa per a cercar informació s'han vist molt reduïts, sinó que també serveix com a marc de referència alhora de comparar el discurs dels polítics i contrastar-la amb les seves actuacions en temes concrets. Una altre aspecte que ofereix Internet és fer arribar als diferents estament polítics les opinions dels ciutadans i les esmenes de documents legislatius. Democràcia.web de la Fundació Jaume Bofill, destaca en

aquest tipus d'experiències. Aquestes possibilitats ja són una realitat a Internet, però cal vetllar perquè també ho siguin a mitjans com la televisió digital, incidint en les bases documentals, com per exemple de debats parlamentaris. En l'aspecte negatiu, no podem passar per alt l'endarreriment que encara pateix la cambra catalana, si la comparem amb les cambres estatals.

2. Els seguiments electorals, experiència que té el seu origen a Minnessota l'any 1994 amb E-democracy, tenen com a exemple a Catalunya el treball desenvolupat per VilaWeb en els diferents comicis, i que ha comtat amb dossiers de notícies, programes de partits, i xats amb candidats. També ha posat en igualtat de condicions a partits que per diverses qüestions no tenen els mateixos mitjans per comunicar-se amb l'electorat.

3. En quant a les enquestes i votacions electròniques, ofereixen una baixa fiabilitat si les comparem amb les realitzades amb els mitjans clàssics, com pot ser la via telefònica, possiblement relacionades amb l'índex de penetració dels ordinadors, i amb el fet que els participants acostumen a identificar-se amb el mitjà on participen. Malgrat l'important avenç que suposen les Noves Tecnologies per a la participació i l'estat d'opinió, coincidim amb la tesi d'en Bernat López en el sentit que hi ha altres condicionants que no són de caire tècnic. Tal com diu ell, «la participació democràtica depèn de qüestions molt més complexes i de cicle llarg, que tenen a veure amb l'estructura social, els nivells de benestar, la distribució de la riquesa, la formació cívica i cultural, l'estat psicològic de les col·lectivitats i la disponibilitat de temps útil per a invertir en activitats no productives».

◆ També com a partit polític, hem de començar a definir de quina manera es poden integrar tots aquests reptes en el nostre funcionament intern. Ja hem començat amb aquesta Conferència nacional la possibilitat d'establir fòrums de debat a la xarxa. Potenciar aquests mitjans i la implantació com més aviat de la SI en el nostre hàbitat directe significaria també potenciar encara més la democràcia directa i interna. ERC ha de potenciar, a curt termini, l'ús i aplicació de les noves tecnologies, derivades d'internet, per impulsar i afavorir l'accés i intercanvi d'informacions entre els diferents òrgans del partit, militants i simpatitzants. L'ús d'aquestes tecnologies ha d'afavorir la participació dels militants, allunyats geogràficament de la Seu Nacional, en els diferents òrgans de partit.

◆ És especialment preocupant, i des d'ERC hem d'actuar amb la màxim a celeritat i contundència per donar suport als usuaris i plataformes que treballen a Internet en i per la llengua catalana. Hem d'establir com a objectiu prioritari la consecució d'un espai comunicacional català íntegre (Països Catalans) a Internet. Paral·lelament denunciem la passivitat del govern de la Generalitat de Catalunya en el tema dels programes de traducció automàtica al català. Estem perdent un tren que probablement no tornarà a passar i la claudicació de CiU en aquest àmbit ens pot costar caríssima, socialment i nacionalment.

◆ Les Noves tecnologies han de ser un bé públic. Els PPCC representen el 50% del total de connexions a Internet a l'Estat espanyol i en algun cas, com les Illes, estan per sobre dels llocs més desenvolupats de la Unió Europea. En el cas del cable s'ha previst que el 2004 hagi arribat a totes les poblacions de més de 10.000 habitants a Catalunya. Però, no hem

d'oblidar que un nombre important de persones viuen en núclis de població encara més reduïts. per exemple, si es segueix aquest criteri, els dos Pallars queden exclosos d'aquest procés, comarques de les que encara «fugen» persones amb formació qualificada cap a altres indrets, principalment les grans ciutats. Per reequilibrar la població, cal aturar aquesta tendència i invertir-la, és a dir, dotar a aquests territoris de la tecnologia necessària perquè habitants de l'àrea metropolitana s'hi instal·lin. Cal recórrer a la Unió Europea, perquè tingui en compte aquesta situació i permeti que des de l'espai públic es pugui corregir, ja sigui «nacionalitzant la xarxa», que en definitiva és el mitjà i incidir en les tecnologies que tenen altres medis físics de transport.

◆ Altres tecnologies que utilitzen mitjans radioelèctrics, com és el cas de la TV digital via satèl·lit, corren el seriós perill de convertir-se en un simple negoci que deixi fora als que no poden pagar, lluny d'un principi tan republicà com el lliure accés a una informació imparcial, programes educatius i culturals. Tal com diu Carole Tongue, «cal obligar els operadors de cable i satèl·lit a oferir un accés gratuït als programes de servei públic». «El fet més important que cal tenir en compte és que els frens polítics econòmics o tecnològics a l'expressió mundial de la diversitat cultural mai no han estat tan febles com al ciberespai». Per aquest motiu, facilitar o no l'accés econòmic a la ciutadania a aquestes tecnologies, és una forma de condicionar el seu futur. També ho és la possibilitat d'accedir a la banda ampla i a la possibilitat de rebre i transmetre dades a alta velocitat a un preu assequible. Pel que fa a la veu, la competència empresarial sembla portar cap a un abaratiment dels preus, el cert es que acabarà per ser pràcticament gratuïta, però no sembla passar el mateix amb la transmissió de dades. La possibilitat tècnica que un gran nombre de llars i empreses tinguin XDSI, o la nova tecnologia ADSL és real, però es veu enrederida per una qüestió d'equilibris en el que els govern dels estats té molt a dir. La privatització de la xarxa de comunicacions ha estat un error, ja que ha alentit la implantació de les Noves Tecnologies i les manté a uns preus excessius, lluny de l'abaratiment que se suposava emanaria de la competència.

◆ ERC ha mantingut una línia molt coherent pel que fa a la reivindicació d'una tarifa plana i a l'impuls de la xarxa, cal ara insistir en l'arribada de la tecnologia ADSL a preus assequibles.

4. L'acció política i social d'ERC

4.1. La intervenció institucional i el partit

4.1.1. Les institucions supramunicipals

Els objectius dels representants d'ERC en les institucions supramunicipals ja sigui de representació (Parlament, Congrés, Senat, Parlament Europeu) o de designació (diputacions provincials, consells comarcals...) en els propers anys són:

1. La defensa del programa del partit, especialment en la transformació de Catalunya en una societat lliure dels peatges econòmics, socials i culturals.
2. La connexió de la seva tasca amb les demandes dels sectors populars a qui volem representar.
3. La divulgació per tots els mitjans de la tasca feta.
4. L'actitud d'intermediació i servei entre càrrecs locals, militants i institucions de govern.
5. La creació d'entorns de persones que assessorin el partit en els diversos àmbits d'actuació.

4.1.2. L'àmbit local, la resposta als problemes de les persones

Els alcaldes i alcaldesses d'ERC, així com els regidors i les regidores, han de donar resposta a les necessitats i inquietuds dels seus ciutadans, des de les idees i el projecte d'ERC. La seva feina permetrà donar credibilitat al nostre partit, i valorar-lo com un instrument útil de millora, de transformació social, de les condicions de vida de les persones que viuen al municipi.

Per això, tant des del govern, com des de l'oposició, els càrrecs electes d'ERC als municipis han de presentar i, si governen aplicar, propostes per a afavorir el progrés econòmic i social, la igualtat d'oportunitats, la sostenibilitat, el reforçament de la pròpia identitat nacional, el municipalisme, la democràcia participativa...

En aquest àmbit, els i les representants d'ERC procuraran afavorir el màxim la transparència i la participació, i ser alhora autoexigents i mantenir un contacte directe i continuat amb el veïnat del municipi. ERC ha de promoure, a nivell municipal, polítiques de participació ciutadana, que acostin la vida política i el dia a dia de l'administració local als ciutadans, fomentant aquest apropament entre ambdues parts."

Reforçar el municipalisme, portes endins, portes enfora. Més enllà de la importància política de ser presents en el màxim d'ajuntaments del país, el municipalisme és una de les peces bàsiques amb l'objectiu de la penetració social d'ERC. Tant en la direcció de transme-

tre fins a l'últim i a tots els racons el missatge d'ERC, com en la direcció de construir un discurs útil, real i quotidià. Basat en el desplegament de propostes socials, econòmiques, culturals, territorials, etc. I de mecanismes de participació de la ciutadania. De la mateixa manera que amb la fundació d'ERC, ara fa 60 anys, la perspectiva local juga un paper fonamental als inicis del segle XXI. El municipalisme ha de jugar un paper clau dins el partit. Ha d'impregnar-lo. En conseqüència, hem d'assajar noves fórmules (tant present i preuats a les llistes municipals) i ha de tenir una major presència en els òrgans del partit.

L'actuació d'ERC en el camp municipal ha d'estar centrada a donar el suport corresponent als seus càrrecs electes, l'elaboració de polítiques pròpies a nivell local i la preparació de les properes eleccions municipals, com un dels reptes més importants del partit, de cara a augmentar la seva implantació i la visualització real com a partit de govern. La implantació d'ERC en el món municipal és la seva millor garantia d'arrelament i enfortiment del nostre projecte polític.

Les prioritats en l'àmbit municipal han de ser:

- Suport tècnic i polític a l'actuació dels càrrecs municipals, amb l'elaboració de documentació referida a la gestió municipal.
- Suport al món municipal pel que fa a les diferents subvencions de les administracions que actuen sobre el món local: Generalitat, Diputacions i Fons Europeus.
- Coordinació de l'actuació dels representants d'ERC en les institucions supralocals: consells comarcals, diputacions, entitats metropolitanes...
- Polítiques de formació amb l'organització de jornades en els diferents àmbits de gestió municipal i la creació de fòrums de debat dels diferents regidors amb responsabilitats de govern.
- Promoció dels càrrecs electes, especialment dels alcaldes d'ERC, com a visualització d'ERC com a partit de govern.
- Coordinar el treball dins les entitats municipalistes i la celebració del Segon Congrés de Municipis.
- Participar, des del món local d'ERC, en la redefinició del model territorial i administratiu de Catalunya.
- Elaboració d'un discurs propi a nivell municipal pel que fa als diferents àmbits de gestió municipal i les propostes pel nous reptes del món municipal.
- Participar en les iniciatives tendents a coordinar l'actuació dels càrrecs locals a nivell del conjunt dels Països Catalans.

— Preparació de les eleccions municipals del 2003, en especial pel que fa a: poblacions de l'entorn metropolità, capitals de comarca i poblacions de més de 10.000 habitants sense representació, manteniment i possibles noves alcaldies, poblacions on som alternativa de govern al ser segona força política i els municipis que poden representar una millora de la representació d'ERC en les institucions supralocals.

4.1.3 Per un partit del segle XXI

Tot aquest esforç per explicar i connectar amb la societat catalana de finals del segle XX i el proper segle XXI que representa aquesta Conferència Nacional, corre el perill de restar a mig camí si no fem una reflexió sobre el propi partit: adequar el partit a les noves tecnologies i a les possibilitats que ens ofereix. fer-lo més àgil i participatiu, amb ànim de sumar, buscant el que ens uneix i respectant les diferents sensibilitats, no ja polítiques que també, sinó sociològiques i culturals. Orientant-lo a les prioritats que ens fixem en aquesta Conferència. I sobretot creant mecanismes per diluir la frontera entre el propi partit i les persones que se'ns apropen. És a dir, accelerant la construcció d'un partit amb voluntat de ser gran, obert i a l'avantguarda de les noves tecnologies. Aquesta tasca serà fonamental en aquesta etapa que ja hem començat.

— De la mateixa manera que parlem que la democràcia avui no s'ha de reduir a votar cada 4 anys, perquè el poble vol participar en els decisions i els projectes de les diferents administracions dia a dia; en l'àmbit del propi partit tenim un seguit de persones, i cada cop més, que sense voler un compromís major encara, sí se'ls pot oferir formes de participació, tant en el treball local, sectorial, com en certs debats interns del partit. Així per un cantó amplifiquem el treball del partit i farem pedagogia de la utilitat del nostre partit en un moment de descrèdit general de la política i d'una possible visió esbiaixada de la nostra pròpia organització. en aquest sentit, proposem:

a) que s'estimuli la creació de grups de treball per temes específics (Camp de Golf de Torrebónica, Peatges, etc...) partint de les necessitats de diferents seccions locals o sectorials, però també a partir dels centres d'interès de militants i simpatitzants. Grups de treball oberts a tothom, militants o no, que vulgui treballar sota un pla de treball aprovat per l'òrgan de direcció que correspongui.

b) potenciar la participació en les Assemblees locals del simpatitzants amb dret a veu.

c) facilitar la tramesa d'informació i intercanvi d'opinió del partit a totes aquelles persones que s'interessin per ERC

Les noves tecnologies i sobretot el món d'internet, significa un canvi transcendent en la nostra societat. El partit també l'hem d'adequar a aquesta realitat com a possibilitat d'aprofundiment democràtic. Per reeixir-hi és important, tant des d'un punt de vista d'agilitat en la comunicació interna, com des del punt de vista de la participació en la vida interna del partit, des dels militants als propis simpatitzants, que en dissenyi una veritable ERC virtual, que abasti tot el territori, tots els àmbits del partit i que serveixi per a la difusió de les nostres pro-

postes, per a l'intercanvi d'experiències, per la comunicació i gestió interna i per la participació de tots els militants i simpatitzants en la vida interna del partit. Aquesta necessitat ja no és una perspectiva de futur, sinó una necessitat present.

La pèrdua de la capacitat operativa de les seccions locals del país en un procés de desmobilització i desmotivació de les bases. La militància ha de ser l'encarregada de difondre i estendre el projecte d'esquerra nacional a la societat. Així mateix cal reforçar l'activitat de la militància organitzada en altres associacions i col·lectius afins al nostre projecte, actuant de forma coordinada entre ells.

La dinàmica política ens porta a tenir moltes vegades una visió i posicionament absolutament subordinada a la dinàmica electoral i institucional, fet que ens allunya cada vegada més de noves realitats i fenòmens socials emergents.

Cal analitzar amb serenitat els canvis que es produeixen en la nostra societat, veure el sostre de la socialització i adhesió que tenen les polítiques institucionals, el cansament i desprestigi que provoca la política institucional i de partit.

4.2. La incidència social del projecte d'ERC

4.2.1.

ERC, en ser un partit que pretén ajudar a la construcció d'una hegemonia social en favor del progrés i la independència, ha de fer de la vinculació i incardinació plena al conjunt de la societat civil un objectiu estratègic de primer ordre. I dintre d'aquesta societat, aquells sectors que segons la Declaració ideològica ERC pretén representar: els de les classes populars i de l'economia productiva, enfront de les classes dominants i de l'economia especulativa. Per això, cal que en tots els nivells orgànics del partit hi hagi un responsable de moviments socials o bé que en l'agenda dels responsables polítics (presidents locals, comarcals o regionals) hi aparegui sistemàticament aquesta preocupació.

4.2.2.

La incardinació social d'ERC és estratègicament important per:

1. La captació de les preocupacions i reivindicacions de cada sector per a traslladar-les al món institucional.

2 La impulsió de mobilitzacions que forcin a canvis de política als partits de govern o que donin suport a un govern propi.

3 La vinculació dels fets socials al programa de canvi de legalitat que propugna ERC.

4 L'obtenció d'una força social suficient per a contrarestar l'omnipotència dels poders fàctics.

5 La construcció d'un dic socio-electoral a les grans onades d'espanyolització i bipolarització del vot.

6 L'ampliació de la base social de cara a facilitar amples aliances per al canvi real, social, i nacional; així com l'enfortiment del moviment ecologista mitjançant la defensa de models de sostenibilitat i la participació de la gent d'ERC en els grups ecologistes.

7. L'aportació d'un discurs progressista i de canvi social, que tendeixi a la millora de la qualitat de vida de les persones i a la limitació de la concentració de poder polític i/o econòmic

4.2.3.

El primer responsable de la incidència social d'ERC és la direcció del partit que al costat dels resultats d'expansió partidista o electorals, haurà de presentar balanç del grau d'implantació en els diversos sectors de la societat catalana. Per tant les organitzacions territorials del partit prioritzaran ara al costat de l'expansió en poblacions, la incardinació en tots els àmbits que es defineixen a continuació. En aquest sentit és prioritari fer un balanç dels recursos humans, una base de dades de les persones militants o pròximes que treballen al si d'organitzacions socials.

4.2.4. Àmbit socio-econòmic

1 Els assalariats d'ERC treballaran per avançar en l'estructuració d'un sindicalisme nacional que alhora reculli el dret a l'autodeterminació i propugni un model sindical no burocràtic, alliberador, participatiu i adaptat als profunds canvis dels sistemes de producció que estem vivint.

En aquest sentit és cabdal que el moviment de l'esquerra independentista prioritzï aquest àmbit d'actuació que tanta capacitat de penetració social i d'impulsió nacional ha demostrat en tants altres llocs com Euskadi i Galícia i la manca del qual és un gran llast per a l'esquerra independentista.

En aquest sentit s'establiran relacions privilegiades d'interlocució entre ERC i les organitzacions sindicals, sense perjudici de l'opció sindical de la militàtica, de cara a intercanviar propostes socio-econòmiques.

2 Aquesta estratègia passa, avui, per la coordinació estable d'aquells membres d'ERC i simpatitzants que treballen al si de les centrals sindicals de classe amb vinculacions espanyoles o no: CCOO, UGT, USOC, CGT, CSC, STEPV-IV i STEI. La coordinació i l'establiment de corrents o grups d'opinió anirà destinada a lluitar per un marc autònom de relacions laborals (convenis catalans, salari mínim propi, regulació laboral diferent etc.), i per la defensa dels drets socials (educació, sanitat, habitatge..) i de l'Estat català del benestar; evidenciant les contradiccions que travessen els sindicats amb referents estatals a l'hora de defensar els

interessos del treballadors de la nació catalana. En aquests sindicats, els militants d'ERC prioritzaran el treball d'expansió en els sectors industrials i de serveis privats. I proposaran vies de confederació entre les federacions sindicals dels Països Catalans. En l'horitzó de transformar tot el sindicalisme en plenament nacional.

3 ERC garantirà, per altra part, el suport dels sindicats sectorials de base nacional majoritaris i d'origen o esperit unitari, en el món del funcionariat, de l'ensenyament, de la sanitat: IAC (CATAC-USTEC-STES..), SEC (Estalvi), UPC, STEPV-IV, STEI,; i també als sindicats unitaris com la Unió de Pagesos, el Sindicat de Periodistes...

ERC ha d'impulsar el sindicalisme nacional des de l'absolut respecte a l'autonomia sindical. És aquesta autonomia dels sindicats respecte els partits i les institucions la que garanteix que els sindicats defensin plenament els interessos dels treballadors i treballadores. ERC creu superada l'etapa històrica en que els sindicats eren corretges de transmissió dels partits polítics. La relació ha de ser de diàleg i complicitats.

La consecució i l'avenç cap el "marc català de relacions laborals" com a eix vertebrador de la nostra societat i economia necessita que totes les forces sindicals de Catalunya comparteixin els eixos que constitueixen les propostes de l'espai social propi que proposa i lidera ERC.

ERC creu que la defensa dels interessos i benestar dels treballadors/res necessita de sindicats que:

- que estiguin arrelats al territori i els seus sectors econòmics i respogui a les necessitats específiques de cada realitat.
- que planegin unes relacions laborals basades en el diàleg i la corresponsabilització.
- que defensin en l'acció sindical la unitat dels treballadors catalans, de tots els sectors, procedències i territoris.

ERC consolidarà el Fòrum sindical com a àmbit de coordinació dels sindicalistes del partit i des d'on s'elaboraran les polítiques concretes i els materials de formació. L'objectiu proper és la presència del màxim de delegats del partit en les properes eleccions sindicals, de manera que no quedi cap territori sense un nucli de militants que es dediquin a temps ple o parcial al món sindical, en funció de les prioritats marcades abans.

5 ERC ha de fomentar la presència de gent pròxima a la seva sensibilitat en les direccions del món empresarial i comercial i en el món dels col·legis professionals de cada ciutat, comarca o d'abast nacional. Així com la relació fluida dels càrrecs electes amb aquestes organitzacions.

6 Cal donar prioritat a la nostra presència i impuls al món de l'economia social que ocupa uns 30.000 treballadors al Principat de Catalunya, en cooperatives i societats anònimes laborals. Caldria la recuperació de les Caixes i les Mútues com a empreses d'economia social i els nostres representants al seu si així hi treballaran. Aquest sector d'economia social és

estratègicament clau per fer front a la crisi de l'estat del benestar sense caure en la privatització salvatge i empalma amb la tradició històrica del moviment obrer català: antiestatalista, societària, cooperativista i comunitària.

4.2.5. Àmbit de la comunicació i de les idees

1 En l'àmbit dels mitjans de comunicació, ERC ha de fer un esforç de permeabilitat amb els professionals que treballen sota l'amenaça de mediatització creixent per part dels grups empresarials que estan monopolitzant aquests mitjans. Alhora caldria seguir de prop l'evolució dels mitjans d'àmbit comarcal més sensibles als nostres plantejaments. Caldria avaluar la possibilitat d'un pol de serveis amb sensibilitat progressista i sobiranista destinada a les ràdios municipals i altres mitjans locals. Encarregar un estudi econòmic i de mercat d'una publicació diària íntegrament en català i nacionalment catalana, tot i admetent aportacions d'altres llengües estrangeres per facilitar la seva difusió, on confluïssin en la seva elaboració tots els sectors mediàtics que són propers a les nostres idees (El Temps, El Punt, etc)

2 El món universitari i l'intel·lectual té un paper primordial en la configuració de l'hegemonia ideològica de l'esquerra independentista. ERC es compromet a fer un esforç de coordinació i d'intercanvi d'idees en aquest món mitjançant la promoció de debats organitzats sectorialment o en un Fòrum de debat permanent. I a través d'un contacte fluid dels càrrecs institucionals amb aquests.

3 També cal establir relacions amb els sindicats d'estudiants universitaris de signe progressista i base nacional, així com sumar-se a les propostes progressistes i catalanistes als instituts i a les universitats des de les JERC; així com establir connexió amb els joves que han acabat els seus estudis.

4.2.6. Àmbit de les associacions culturals, recreatives i esportives

1 Cal potenciar la presència d'ERC en les entitats culturals —i quan calgui impulsar-ne—, especialment les de cultura popular que tenen més capacitat d'integració social i cultural. Alhora, cal redinamitzar les entitats del Principat amb finalitats catalanistes per situar-les al mateix nivell d'activitat que les homòlogues del País Valencià, les Illes o la Catalunya Nord: Acció Cultural/Bloc de Progrés, Obra Cultural Balear, Federació d'Entitats de Catalunya Nord. Es dona la paradoxa que és al Principat, probablement per l'efecte sedant del govern de CiU, on està més desactivat el moviment cívico-cultural. Cal també que ERC assumeixi les formes i manifestacions culturals que han arribat d'altres països i que, amb el temps, són produïdes en el si de la nostra societat.

2 En aquest àmbit caldria redibuixar una plataforma d'impuls de l'ús social del català que practiqués la mobilització permanent per aconseguir objectius parcials.

3 La importància de les entitats esportives i el seu paper cohesionador no pot passar desapercebut per ningú. La potenciació de l'esport voluntari per barris i pobles i l'expansió dels clubs esportius més identificats amb la nació en els barris d'immigració, és un dels vehi-

cles d'articulació primària. Així com el potenciar les seleccions esportives catalanes, malgrat els obstacles de Madrid i la desídia de CiU.

ERC ha de potenciar i recolzar aquestes associacions (centres d'esplai, agrupaments escoltes,...) per tal de garantir la formació en el compromís amb la societat i el país.

ERC ha d'impulsar la participació en el teixit associatiu en un marc on s'impliquin les organitzacions que tinguin entre els seus objectius la superació del marc legal actual.

4.2.7. Àmbits transversals

1 ERC ha d'establir una relació amb el creixent nombre d'ONGs que la diferenciï de la resta de partits, que practiquen una política intervencionista, de corretja de transmissió o clientelista amb moltes d'elles en el millor dels casos o de fagocitació en el pitjor. ERC propugnarà una relació de col·laboració des del respecte mutu per a objectius comuns. Des de les institucions on governi, ERC promourà un nou model de contractació de programes d'interès per a la comunitat, gestionats per les ONG, i implementats, econòmicament quan calgui, pel sector privat, a canvi d'exempcions fiscals i altres mesures.

2 ERC ha de ser capaç d'endegar dinàmiques solidàries autònomes així que es presenti l'ocasió.

3 ERC ha de fomentar que totes les iniciatives considerin l'eix de la sostenibilitat com a prioritat i ha de prioritzar la implementació de l'Agenda 21 local a tots els municipis de Catalunya. ERC també ha de fomentar la relació amb tots els col·lectius ecologistes, naturalistes, animalistes, prioritzant aquells que tinguin una solidesa científica suficient.

4 Si volem actualitzar el nostre pensament, l'hem impregnar amb les aportacions de l'ecologisme realista, social i responsable. El nostre concepte de globalització ha d'excloure l'exportació de la degradació ambiental. Els productes del treball no poden anar en contra el precari equilibri natural. Hem de fer un esforç per entendre que les noves tecnologies netes permeten, ja, mantenir-lo.

5 Per ERC cal incidir políticament en diversos àmbits, a fi de capgirar el model dominant, excessivament productivista i consumista. Així pel que fa a l'energia i els recursos, potenciant energies no contaminadores (de les quals Catalunya en té força: sol, vent...), controlant l'ús de l'aigua potable, industrial i de regadiu, evitant, així mateix, la salinització i la nitrificació dels aqüífers, protegir els boscos amb plans que contemplin, també exigències per a factors de risc com les elèctriques. Caldria plantejar un pla de tancament de les centrals nuclears.

6 També forma part de la concepció sostenible el model d'urbanisme i de consum del territori. En aquest sentit hem d'impulsar accions polítiques per frenar les abusives expansions urbanes, optimitzar amb la desaparició dels peatges l'ús de les autopistes a fi de no malbaratar territori amb desdoblaments d'altres vies, primar el vianant front a vehicle privat,

potenciar el ferrocarril com a mitjà més net i econòmic,... Com a base productiva només podem donar suport a la tecnologia neta i al reciclatge integral. Per tant, cal impulsar, entre d'altres, l'articulació de sistemes de recollida selectiva, el fre a l'abús dels productes ecològicament cars com el paper i els plàstics, la difusió de l'agricultura biològica, i l'establiment de controls rigorosos a la producció potencialment perillosa. Una eina importantíssima per introduir els elements de sostenibilitat és el transvasament d'impostos que gravin les activitats nocives i afavoreixin l'estalvi de recursos.

7 ERC ha de coordinar la seva presència en les associacions clàssiques de l'entramat civil: associacions de pares, de veïns,...

4.2.8. Altres àmbits de l'entramat civil

1. Cada cop més en societats postindustrials la població participa de milers d'associacions de lleure: esportives, de col·leccionistes, de càmping, i sovint podem trobar una mateixa persona que pertany a diferents entitats i associacions. Llavors només quan un problema l'afecta com a consumidor de serveis públics és capaç de mobilitzar-se.

2 Per això cal una especial atenció a la impulsió de comissions d'afectats per problemes concrets, que es creen i es desfan en funció del problema. En aquest sentit, la discriminació en inversió pública que pateix Catalunya ha de permetre activar la mobilització dels usuaris de serveis mal dotats: ensenyament, sanitat, conductors etc. Com s'ha demostrat en la rebel·lió contra els peatges. Un altre sectors sensible és el dels serveis oligopòlics com telèfons, electricitat, gas o aigües. És bo en aquests casos que ERC participi i impulsi aquestes plataformes alhora que es posicioni obertament com a partit, en mobilitzacions i per la via institucional.

3 Una variant d'aquest àmbit més estructurat però poc desenvolupat al nostre país, és el de les associacions de consumidors i d'usuaris. Caldria potenciar-ne l'activitat perquè són claus per assegurar el funcionament de l'administració i evitar la indefensió del ciutadà davant les empreses fornidores de productes o serveis. És una aspecte clau d'una democràcia avançada.

4 Per fer creïble el missatge del nostre partit i amb una clara vocació de partit de govern, cal que la nostra política s'adreci a solucionar la quotidianitat i sobretot tots els aspectes al voltant de la persona. Els pilars bàsics de l'anomenat estat del benestar són: l'educació, la cultura, la sanitat i els serveis socials. El nostre partit ha de denunciar la deficient gestió del govern de la Generalitat en aquestes àmbits i proposar alternatives viables tant en l'actual situació de finançament, com a l'ensem reclamar els recursos necessaris i que ens pertoquen. L'actual situació de les llistes d'espera de malalts quirúrgics, la deficient atenció a la gent gran, la manca d'escoles bressol, no poden oblidar-se i cal que oferim solucions com ara la millor utilització de la xarxa d'hospitals públics, una política farmacèutica a base de productes genèrics, una central de compres d'implants, una inversió valenta en escoles bressol o l'aposta decidida per l'atenció domiciliària integral.

La nostra credibilitat arreu, vindrà de l'aplicació d'aquestes propostes des del món local, fins a nivell nacional, com a veritable alternativa.

4.3. Participació i democràcia

El sistema democràtic vigent, juntament amb la dinàmica malinformatora dels mitjans de comunicació que conformen l'opinió de la ciutadania, i els massa sovints escàndols de la política, degudament airejats que l'han portat en un gran desprestigi i han conformat la societat catalana a una excessiva passivitat política, a una excessiva delegació dels interessos col·lectius a favor dels nostres representats, el que provoca que la democràcia es limiti gairebé a exercir el vot a la comtesa electoral i oblidar-se dels afers polítics, això provoca descontent a la població. Passivitat, manca d'interés i èxit de la mediocritat política, sobre tot si està ben vestida.

Cal reforçar la participació dels ciutadans en els afers públics, com a via inequívoca del reforçament democràtic, i per això s'han d'estudiar les possibilitats que al respecte ens poden aportar les noves tecnologies, però també cal donar una imatge i un missatge que no inhibeixi al ciutadà, reforçar la proximitat del polític amb el ciutadà no solament per fer-se la foto, i cal no centrar-se tant en picabaralles i donar informació dels projectes que les nostres institucions polítiques estan gestionant, especialment les més pròximes tot exposant amb claretat l'abast real de com afectarà als ciutadans.

5. Conclusions i objectius

La Conferència Nacional d'ERC, celebrada el 1997 a Barcelona, es definia per la consolidació d'un projecte propi, l'esquerra nacional, com a tercer espai diferenciat de CiU i PSC, les forces que han dirigit la política catalana en aquest període democràtic, generalment amb propostes intercanviables però vestides amb l'aparença d'una falsa bipolarització. La decisió d'ERC era tàctica i estratègica alhora i es proposava de començar a penetrar en el teixit social amb un discurs sòlid, coherent i creïble. Calia, doncs, anar més enllà d'uns principis ideològics coneguts i d'una simpatia emocional tradicional, per adquirir respecte públic per un projecte nacional, social i democràtic, acompanyat d'una actitud ètica i desacomplexada de denúncia i, al mateix temps, d'esperança de futur al voltant d'una idea de país i de societat.

Gràcies als esforços i la generositat dels militants d'ERC i a la solidesa de la infraestructura municipal, el cycle electoral ja tancat ha comportat per al partit la normalització i recuperació de la seva presència en totes les institucions, des del reforçament d'un perfil propi, no subordinat ni satel·litzat. El projecte de l'esquerra nacional s'ha fonamentat en les idees de catalanisme i progressisme, valors centrals de la política catalana, àmbit en què les dues forces hegemòniques han procurat establir-s'hi amb afany d'exclusivitat, cosa que ens ha forçat, en el procés electoral, a una estratègia amb elements de caràcter defensiu, davant la seva voracitat agressiva. Però el cycle postelectoral ve marcat pel postpujolisme i la recomposició de l'espai d'esquerres. És aquí on el nostre partit ha de procurar guanyar-se la confiança del vot progressista i sobiranista que fins ara s'ha canalitzat a través de CiU, així com del catalanisme d'esquerres que ha anat tenint com a referents el PSC i IC-V. ERC, pertant, no pot regalar el seu suport electoral ni a CiU ni al PSC, sinó que ha de passar a l'acció, amb una actitud decidida i segura, per teixir complicitats i establir connexions diverses cap als 700.000 vots que ja s'han quedat a casa, procedents dels partits catalans de tradició democràtica, i els que puguem guanyar de nou en el futur.

Objectius d'ERC els propers anys: el partit

- Refermar-se en el caràcter fundacional de partit de govern, als municipis i a la Generalitat, amb una clara vocació de majories.
- Prioritzar la implantació territorial en àrees urbanes i metropolitanes d'afiliació baixa i resultats electorals modestos.
- Reforçar la presència del partit en àrees deficitàries de la nostra presència a la Catalunya interior.
- Incrementar la presència femenina entre l'electorat, militància, responsables orgànics i càrrecs institucionals en els diferents àmbits.
- Enfortir la imatge de partit obert i no excloent, facilitant la incorporació activa de nous catalans i catalanes, de famílies originàries de fora del país.

— Remarcar el perfil de partit modern i àgil, lligat a l'ús de les noves tecnologies, per a afavorir la participació dels militants i les seccions locals en les decisions del partit i millorar-ne la comunicació interior.

— Subratllar la vinculació d'ERC al caràcter emergent de les generacions més joves i preparades, lluny de l'etiqueta de sigles només de passat. ERC, el partit amb més història i amb més futur.

— Participar en el procés de renovació ideològica de l'esquerra europea, des dels senyals d'identitat de l'esquerra catalana, provinents de la triple tradició nacional: llibertària, socialista i republicanofederal.

— Fer més eficient una estratègia de Països Catalans, a partir de la territorialització de les sigles i el treball en blocs unitaris de caràcter progressista i vocació nacional.

— Facilitar i enfortir la formació de militants, quadres i dirigents, a través de l'Escola de Tardor, activitats regulars descentralitzades, publicacions del partit, debats a la xarxa i jornades de la Fundació Josep Irla.

Objectius d'ERC els propers anys: la incidència social

— Treballar per ser interlocutors útils de col·lectius socials diversos, per tal d'esdevenir el referent real de la Catalunya activa: joves, dones, treballadors autònoms, món de la cultura, petit empresariat dinàmic i assalariats en general.

— Intervenir directament i de forma activa en els grans debats públics, per fer avançar la nostra presència a la societat civil i la nostra influència sobre l'opinió ciutadana.

— Promoure campanyes de mobilització ciutadana a favor d'una Catalunya lliure de peatges, l'espai social català, el teixit econòmic productiu i la presència viva del català en tots els àmbits d'ús, entre altres prioritats.

— Continuar teixint i millorant les complicitats i el treball conjunt amb un entorn social propi, tant en l'àmbit cultural i comunicacional, com en el socioeconòmic i associatiu, procurant-ne la identificació dels sectors més actius amb el projecte d'ERC.

Objectius d'ERC els propers anys: les institucions

— Prioritzar la preparació de les eleccions municipals per consolidar la nostra condició de tercera força en representació local i implantació territorial, amb el propòsit d'aconseguir un augment global del 30%, amb les fites d'un miler de regidors i regidores —amb un grup municipal de 4 membres a Barcelona-, 70 alcaldies, 100 consellers i conselleres comarcals i 10 diputats entre les quatre diputacions provincials.

— Millorar la presència a les Corts espanyoles, fixant l'objectiu de 3 escons al Congrés dels Diputats i el manteniment de la presència al Senat a través del sufragi popular.

— Assegurar la continuïtat de la presència al Parlament Europeu, en coalició amb forces polítiques afins.

— Preparar-se per superar, en diputats, els resultats de 1980, fer possible l'horitzó de 18 escons al Parlament de Catalunya i esdevenir força decisiva i imprescindible en qualsevol operació de governabilitat.

Objectius immediats: el Parlament de Catalunya

— Aconseguir, des de la rigorositat del treball parlamentari, la percepció pública d'ERC com a força sòlida, útil i de govern, tot desfent la imatge interessada de partit d'oposició, incapaç d'arribar a acords polítics estables.

— Proposar un pacte de col·laboració al Parlament de Catalunya amb CiU, PSC i IC-V, per retrobar una dinàmica unitària al voltant dels temes fonamentals i aprofitar el debat de política general proper per plantejar-ne la necessitat del pacte.

— Reconèixer el paper del PSC com a primera força de l'esquerra a Catalunya i mantenir-hi oberts espais de diàleg que facilitin el seu arrencament inequívoc en defensa de propostes de construcció nacional, regeneració democràtica i progrés material dels ciutadans i ciutadanes de Catalunya.

— Plantejar, en el marc del debat de política general, una proposta d'acord de govern amb CiU, per la millora del benestar i l'autogovern, que deslliuri la política catalana de la hipoteca condicionant del PP i dels interessos dels sectors conservadors de la coalició. La proposta haurà de ser negociada a partir de les iniciatives electorals d'ERC presentades al Síndic de Greuges i concretades, ara, en un programa mínim de govern, realista i comprensible.

— Debat i aprovació, per majoria qualificada de dos terços del Consell Nacional, de la proposta d'acord de govern i, si és el cas, de les condicions d'entrada en un govern. La presència d'ERC hauria de produir-s'hi d'acord amb el seu pes en vots i escons, tant pel que fa a la rellevància de les responsabilitats a assumir, com en el volum pressupostari a gestionar, en condicions, per tant, de veritable dignitat política i institucional.

— Signatura de l'acord amb publicitat del seu contingut, temporalització dels objectius i indicació del caràcter rescindible del pacte en cas d'incompliment.

— La negativa de CiU a acceptar un acord de govern amb ERC i, doncs, el manteniment d'una política continuista i immobiliària amb el PP, sostinguda des de 1996, comportaria que el nostre partit hauria de fer avançar, ara des de l'oposició, el seu programa per al canvi democràtic, social i nacional a Catalunya.

Programa de millora del benestar i l'autogovern

1. Programa social i econòmic

- Llei de l'habitatge social i de foment de l'habitatge de lloguer
- Llei de suport al comerç petit i mitjà
- Generalització de les llars d'infants
- Complement a les pensions mínimes
- Increment de l'oferta pública en sanitat i ensenyament
- Creació de nous centres tecnològics
- Modificació i millora de la Llei de caixes
- Adopció d'incentius fiscals per a famílies i petites i mitjanes empreses.

2. Programa per a la modernització, el reequilibri territorial i la sostenibilitat

- Desplegament del Pla de Rescat de les infraestructures de peatge
- Traspàs dels sistemes aeroportuaris, portuaris i de la xarxa ferroviària regional i de rodalies.
- Adopció d'un Pla d'Infraestructures per al reequilibri territorial i la sostenibilitat:
- Elaboració d'una Llei catalana del sòl
- Acompliment dels plans comarcals de muntanya
- Execució d'una política energètica sostenible
- Preservació dels espais naturals
- Aplicació del Pla de Residus i política racional de recursos hídrics
- Enfocament territorial global de la millora de la xarxa energètica, viària i ferroviària, així com del ple accés a la societat de la informació
- Regionalització interior de Catalunya
- Aplicació del principi de subsidiarietat als ajuntaments i millora del seu

finançament

3. Programa democràtic i ètic

- Pla de simplificació i agilitació de l'administració catalana
- Llei de la Seguretat Pública de Catalunya
- Llei de limitació de les despeses electorals
- Llei de contractes públics
- Millora de la Llei d'iniciativa legislativa popular

4. Programa nacional

- Elaboració d'un projecte de reforma de l'Estatut d'Autonomia
- Pacte fiscal Catalunya-Estat espanyol, en la línia del concert econòmic cooperatiu
- Desplegament general de la Llei de política lingüística i aplicació efectiva de la capacitat sancionadora prevista en cas d'incompliment de la normativa vigent
- Pla per a la reindustrialització cultural i de suport a la creació i extensió territorial de les infraestructures culturals bàsiques
- Institucionalització de la presència catalana a la Unió Europea i a la UNESCO
- Signatura de convenis de col·laboració amb les Illes Balears, el País Valencià i l'Aragó.

